

Cijferrapport Unia 2016

Juni 2017

Inhoudsopgave

INLEIDING	3
WOORDENLIJST	3
1. MELDINGEN	6
2. DOSSIERS	10
2.1. ALGEMEEN OVERZICHT	11
2.2. PLAATS VAN DE FEITEN	14
2.3. ANALYSE NIEUWE DOSSIERS PER DOMEIN	15
2.3.1. <i>Werk: 504 dossiers</i>	15
2.3.2. <i>Goederen en diensten: 500 dossiers</i>	17
2.3.3. <i>Media/internet: 334 dossiers</i>	19
2.3.4. <i>Onderwijs: 213 dossiers</i>	21
2.3.5. <i>Samenleving: 142 dossiers</i>	23
2.3.6. <i>Politie en justitie: 91 dossiers</i>	25
2.3.7. <i>Diverse activiteiten: 80 dossiers</i>	27
2.3.8. <i>Sociale bescherming: 35 dossiers</i>	29
2.4. ANALYSE NIEUWE DOSSIERS PER DISCRIMINATIECRITERIUM	29
2.4.1. <i>Zogenaamd ‘raciale’ criteria: 698 dossiers</i>	29
2.4.2. <i>Antisemitisme en negationisme</i>	31
2.4.3. <i>Roma en woonwagenbewoners</i>	32
2.4.4. <i>Handicap: 493 dossiers</i>	33
2.4.5. <i>Geloof of levensbeschouwing: 390 dossiers</i>	34
2.4.6. <i>Leeftijd: 144 dossiers</i>	35
2.4.7. <i>Seksuele oriëntatie: 104 dossiers</i>	37
2.4.8. <i>Vermogen: 96 dossiers</i>	38
2.4.9. <i>Gezondheidstoestand: 87 dossiers</i>	38
3. CIJFERS PER BEVOEGDHEIDSNIVEAU	40
3.1. FEDERAAL	40
3.1.1. <i>Werk bij de federale overheid</i>	40
3.1.2. <i>Openbaar vervoer (NMBS)</i>	40
3.1.3. <i>Politie en justitie</i>	41
3.1.4. <i>Sociale bescherming</i>	41
3.2. WAALS GEWEST	41
3.2.1. <i>Werk bij de overheid</i>	41
3.2.2. <i>Werk in Wallonië</i>	42
3.2.3. <i>Huisvesting in Wallonië</i>	42
3.2.4. <i>Openbaar vervoer (TEC)</i>	43
3.3. BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST	43
3.3.1. <i>Werk bij de overheid</i>	43
3.3.2. <i>Werk in regio Brussel</i>	43
3.3.3. <i>Huisvesting in regio Brussel</i>	44
3.3.4. <i>Openbaar vervoer (STIB/MIVB)</i>	44
3.4. VLAAMS GEWEST/GEMEENSCHAP	44

3.4.1. <i>Werk bij de overheid</i>	44
3.4.2. <i>Werk in regio Vlaanderen</i>	45
3.4.3. <i>Huisvesting in Vlaanderen</i>	45
3.4.4. <i>Onderwijs in de Vlaamse gemeenschap</i>	46
3.4.5. <i>Openbaar vervoer (De Lijn)</i>	46
3.5. FRANSE GEMEENSCHAP	47
3.5.1. <i>Onderwijs in de Federatie Wallonië-Brussel</i>	47
3.5.2. <i>Werk bij de overheid</i>	47
3.6. DUITSE GEMEENSCHAP	48
3.6.1. <i>Onderwijs in de Duitstalige Gemeenschap</i>	48
4. AFGESLOTEN DOSSIERS – EVALUATIE EN RESULTAAT	49
5. BEGELEIDING EN VORMING	50

Inleiding

Een van de wettelijke opdrachten van Unia is om 'individuele meldingen' te behandelen. Iedereen kan bij ons terecht met een vraag, een verzoek tot tussenkomst, een opmerking of een interpellatie over de antidiscriminatiewetgeving en de grondrechten van personen met een handicap (zoals bepaald door het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van personen met een handicap).

Unia is wettelijk bevoegd voor:

- **directe en indirecte discriminatie**, met inbegrip van de opdracht om te discrimineren, pesterijen die rechtstreeks verband houden met de criteria bepaald in de antidiscriminatiewetgeving en redelijke aanpassingen voor personen met een handicap;
- **haatboodschappen** (openbare uitingen van haat: aanzetten tot haat, discriminatie of geweld), met inbegrip van *cyberhate* (haatboodschappen op het internet);
- **haatmisdrijven** gedreven door vijandigheid tegenover een persoon of een groep vanwege zijn herkomst, handicap, seksuele geaardheid of een ander beschermd discriminatiecriterium.

Wanneer Unia zich bevoegd acht om een melding te behandelen en wanneer die melding meer is dan enkel een vraag om informatie, dan openen we een dossier. Een melding of dossier kan verband houden met één discriminatiecriterium of met verschillende criteria.

Woordenlijst

Meldingen

Meldingen zijn alle contacten met Unia of de lokale contactpunten. Het gaat om meldingen van mogelijke slachtoffers van discriminatie, haatmisdrijven of -boodschappen, maar ook om getuigenissen, vragen of bekommernissen van derden of vragen van personen of organisaties die in een concrete situatie discriminatie willen vermijden. Meldingen kunnen ook gaan over de rechten van personen met een handicap onder het VN-Verdrag van 13 december 2006.

Dossiers

Unia opent een dossier wanneer een melding naar een discriminatiegrond verwijst waarvoor Unia bevoegd is of wanneer die betrekking heeft op de rechten van personen met een handicap, én wanneer de melder een concreet advies of een andere tussenkomst verwacht. De notie 'dossier' staat dus los van de ernst en het al dan niet bewezen karakter van de feiten. Meerdere meldingen over dezelfde feiten (bijvoorbeeld gemediatiseerde gebeurtenissen of *cyberhate*) worden in principe gebundeld in eenzelfde dossier. Uitzonderlijk opent Unia ambtshalve een dossier (wat we aanduiden met de term 'autosaisine').

Discriminatiegronden of -criteria

Dit zijn de door de antidiscriminatiewetgeving (wetten, decreten en ordonnances) beschermde criteria. Op grond van artikel 3 van het samenwerkingsakkoord van 23 juli 2012 tussen de federale overheid, de gewesten en de gemeenschappen voor de oprichting van Unia hebben de wettelijke opdrachten van Unia

betrekking op al die beschermde criteria (en ook op de rechten van personen met een handicap onder het VN-Verdrag van 13 december 2006). Dit met uitzondering van de criteria geslacht (daarvoor is het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen bevoegd) en taal (daarvoor is nog geen bevoegde instelling aangewezen).

Maatschappelijke domeinen

De maatschappelijke domeinen wijzen op de context waarbinnen de bij Unia gemelde feiten zich afspelen. De domeinen vallen grotendeels samen met het materiële toepassingsgebied van de antidiscriminatie- en antiracismewetten, -decreten en –ordonnanties: werk, goederen en diensten, onderwijs, ... In de rapportering van Unia zijn er daarnaast specifieke categorieën voor uitlatingen in de media en op het internet, incidenten in de publieke ruimte (samenleving) en meldingen die gericht zijn tegen politie of justitie of geuit werden in de context van het gevangeniswezen.

Discriminatie

Deze term omvat directe discriminatie, indirecte discriminatie, de opdracht om te discrimineren, intimidatie en het weigeren van redelijke aanpassingen voor een persoon met een handicap. Binnen hun respectievelijke toepassingsgebied worden deze gedragingen verboden door de antidiscriminatiewetten, -decreten en ordonnanties.

Redelijke aanpassingen

Een redelijke aanpassing is een maatregel die het effect van de handicap neutraliseert waarmee een persoon met een handicap te maken krijgt in een onaangepaste omgeving. Redelijke aanpassingen zijn altijd afgestemd op de specifieke en individuele ondersteuningsbehoeften van een individuele persoon met een handicap. Het is niet de bedoeling om personen met een handicap te bevoordelen, maar wel om de nadelen van een onaangepaste omgeving te compenseren.

Haatmisdrijven

Dit zijn misdrijven waarvoor een mogelijke strafverzwaring bestaat wanneer een van de drijfveren de haat tegen, het misprijzen van of de vijandigheid tegen een persoon is wegens diens origine, afkomst, geloof, seksuele geaardheid, ... (alle beschermde criteria zijn van toepassing).

Haatboodschappen

Hieronder groepeerde Unia alle racistische, islamofobe, homofobe, antisemitische, negationistische, ... uitlatingen. 'Haatboodschappen' is geen juridische categorie. Uitgangspunt is steeds het fundamentele recht op vrije meningsuiting, maar bepaalde uitlatingen kunnen wel strafbaar zijn. Dat is bijvoorbeeld het geval wanneer er doelbewust wordt aangezet tot discriminatie, haat of geweld tegen een persoon of groep wegens een van de beschermde criteria.

Belangrijke opmerking over de n-waarde in de tabellen en grafieken

Eén melding of dossier kan tegelijkertijd gaan over meerdere discriminatiegronden. Daardoor is de n-waarde van sommige tabellen en grafieken hoger dan het effectieve aantal meldingen of dossiers.

Voor meer informatie over dit rapport, neem contact op met het co-adjunct-diensthofd Individuele Ondersteuning via flpo@unia.be of 02 212 30 47.

1. Meldingen

In 2016 ontving Unia 5.619 meldingen over vermoedelijke discriminatie, haatboodschappen en haatmisdrijven en openden we 1.907 dossiers. Voor het aantal meldingen betekent dit een aanzienlijke stijging van 23%: 5.619 meldingen tegenover 4.554 in 2015.

Maatschappelijke domeinen

Unia werd in 2016 het meest bevraagd in het maatschappelijke domein werk, met een totaal van 1.098 meldingen. Dat betekent een verhoging van ongeveer 55% in vergelijking met 2015. De stijging liet zich vooral optekenen in de publieke en commerciële sector.

Het tweede maatschappelijke domein waarover we geconsulteerd werden, is het domein goederen en diensten (waaronder huisvesting, horeca, financiële diensten, transport, handel, vrije beroepen en dienstverleningen in de gezondheids- en welzijnssector). We registreerden 1.068 meldingen: een stijging van 19% tegenover 2015.

Het derde domein waarover Unia het meest werd bevraagd, is het domein media met 624 meldingen in 2016, een vermindering van 5% ten opzichte van 2015. Dit is het enige domein waarin we een lichte daling van het aantal meldingen noteren.

Discriminatiecriteria

Wat de discriminatiecriteria betreft, ontving Unia de meeste meldingen voor de zogenaamde 'raciale' criteria: 1.647. Dat is een stijging van 10% in vergelijking met 2015, maar tegelijkertijd een lichte daling ten opzichte van 2014.

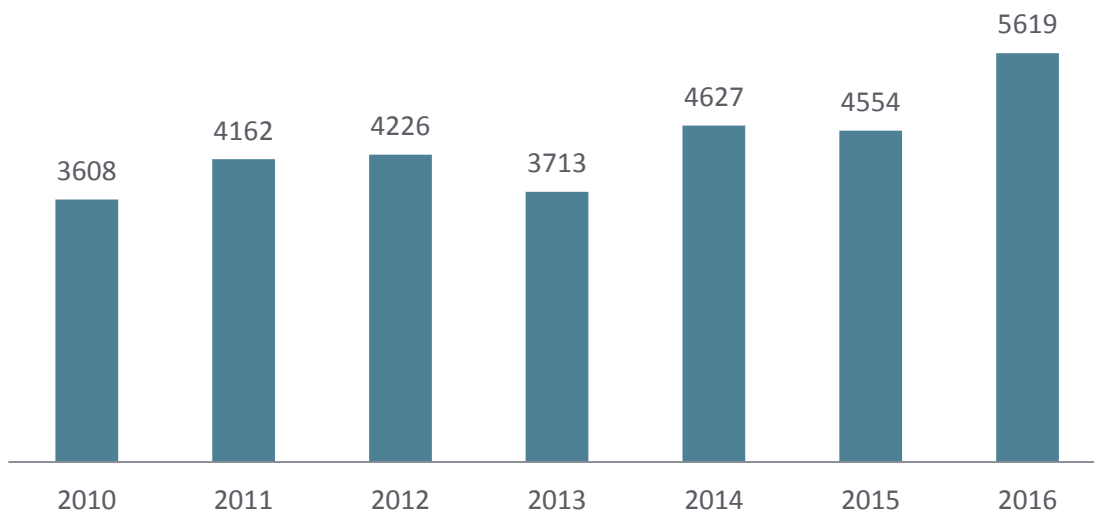
Daarnaast registreerden we 852 meldingen voor het criterium handicap, waarmee ook 2016 zich inschrijft in de voortdurend stijgende tendens voor dit criterium.

Ten slotte is geloof en levensbeschouwelijke overtuiging het derde criterium waarvoor we het meest werden bevraagd: 762 meldingen, 21% meer dan in 2015.

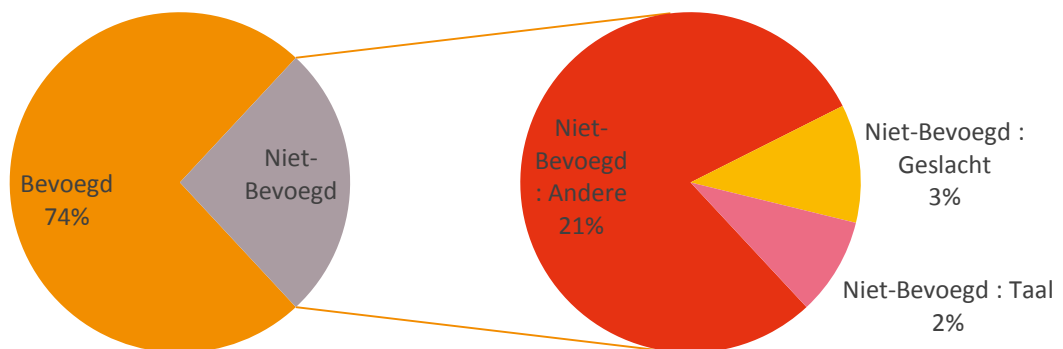
Methodologische opmerking

De meeste meldingen worden gedaan door slachtoffers of rechtstreekse getuigen van discriminatie. In bepaalde maatschappelijke domeinen, zoals de media, is het niet altijd het slachtoffer dat contact met ons opneemt. Het zijn vaak andere personen of instellingen die bijvoorbeeld zeggen geschokt te zijn door bepaalde haatzaaiende commentaren, interviews of tweets.

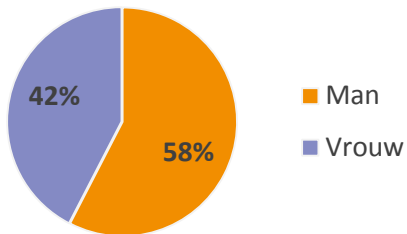
Grafiek 1: Evolutie van meldingen 'Unia bevoegd én niet-bevoegd' (sinds 2010)

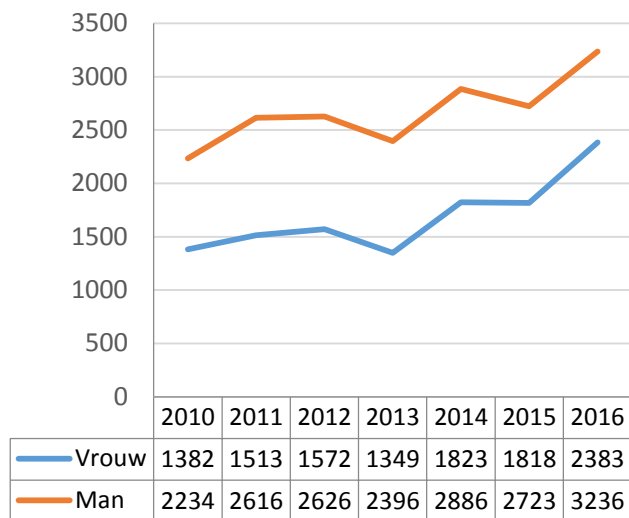
Grafiek 2: Totaal aantal meldingen in 2016

Grafiek 3: Geslacht van de melder in 2016 (n=5.619)*

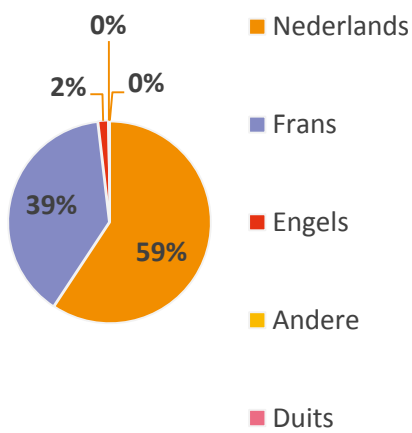

Grafiek 4: Evolutie geslacht van de melder (sinds 2010)

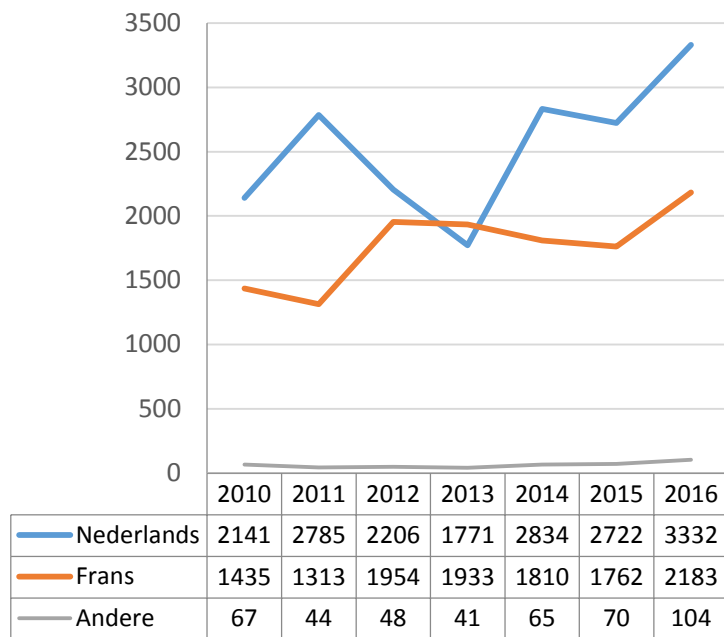

*In 16 gevallen was de melder transgender

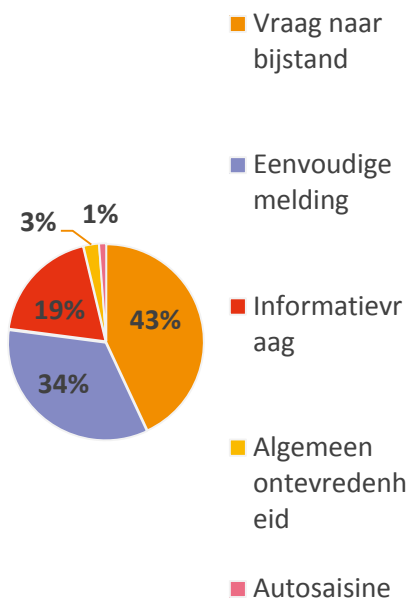
Grafiek 5: Taal van de melder in 2016 (n=5.619)

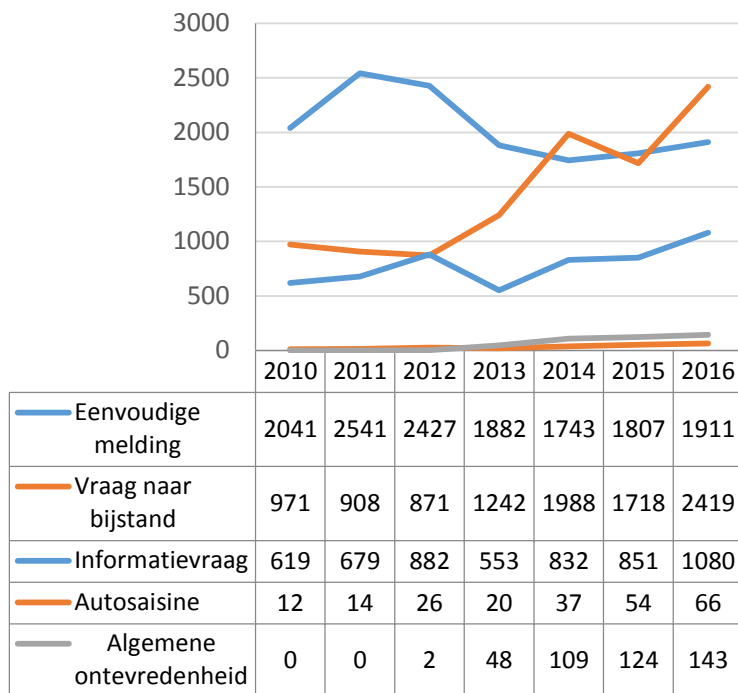
Grafiek 6: Evolutie taal van de melder (sinds 2010)

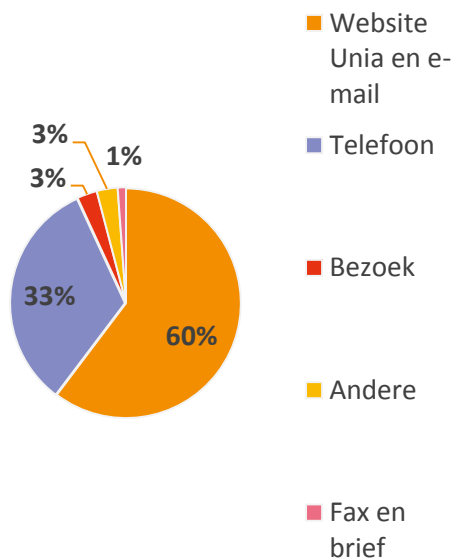
Grafiek 7: Type melding in 2016 (n= 5.619)

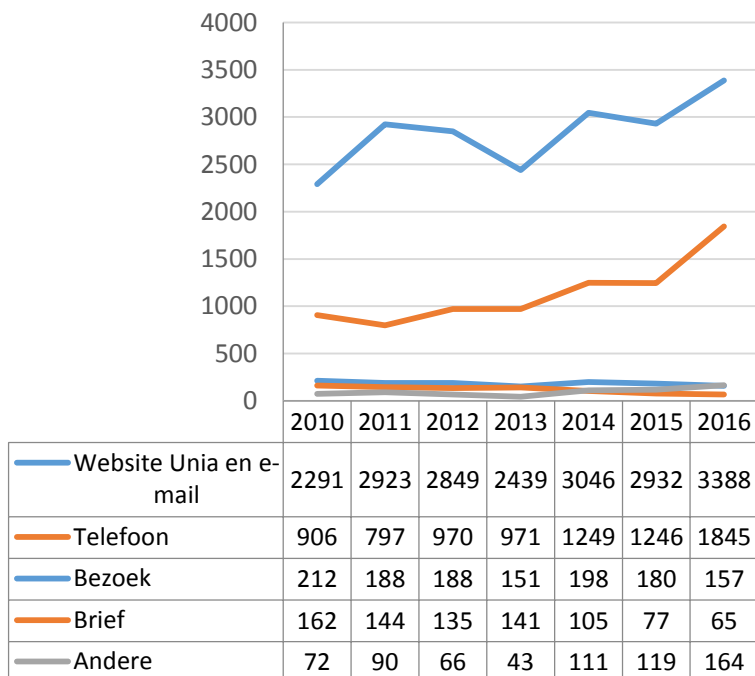
Grafiek 8: Evolutie type meldingen (sinds 2010)

Grafiek 9: Contactwijze in 2016 (n=5.619)

Grafiek 10: Evolutie contactwijze (sinds 2010)

2. Dossiers

In 2016 opende Unia 1.907 individuele discriminatiedossiers. Dat betekent een stijging van 19,5% tegenover 2015, waarin er 1.596 dossiers geopend werden. Die stijging is wellicht te wijten aan een combinatie van factoren: de opvallende actuele gebeurtenissen van 2016, de communicatieactie van Unia om beter bekend te worden bij de burger, de verschillende acties van de lokale contactpunten van Unia, ...

De stijging van het aantal dossiers is het meest opvallend in twee domeinen: werk (+ 48%) en goederen en diensten (+ 31%).

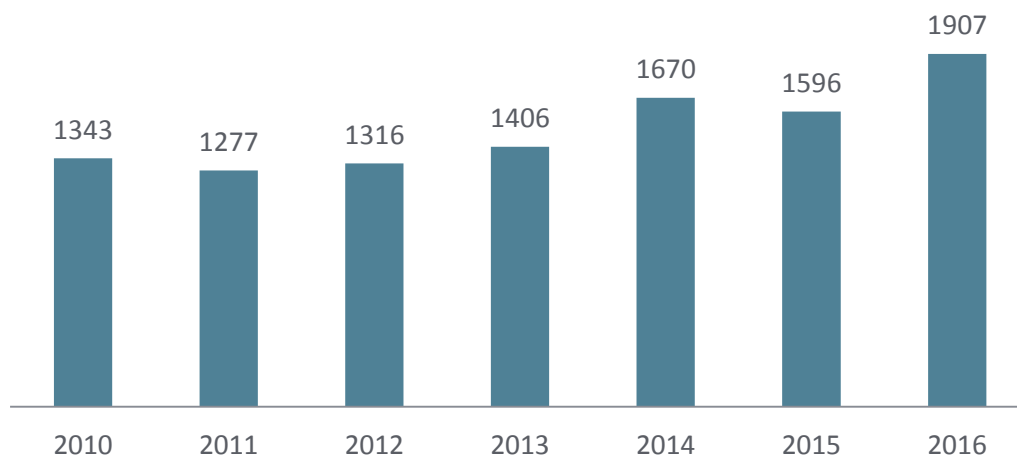
Het aantal geopende dossiers in het domein media is licht gedaald in vergelijking met 2015. Er werden 334 dossiers geopend in 2016 tegenover 365 in het jaar voordien: een daling van 8,5%. Aangezien er in 2016 net veel politieke en media-aandacht ging naar de toenemende online haat, kunnen deze cijfers paradoxaal lijken. Deze lichte daling kan echter deels verklaard worden door een verandering in de methodologie die Unia voor dit domein gebruikt en door de mogelijkheid om haatboodschappen via andere kanalen te signaleren. Voor meer informatie over dit onderwerp verwijzen we de lezer van dit cijfer rapport graag door naar ons jaarverslag 2016.

De opvallendste stijging in de discriminatiegronden is er voor het criterium leeftijd. In 2016 zien we een stijging van 78% van het aantal dossiers rond leeftijd (144 dossiers in 2016, tegenover 80 dossiers in 2015). Deze plotse stijging kan voor een groot deel verklaard worden door de mediatisatie van het dossier voor 'Dovy keukens'. Bovendien zette Unia leeftijdsdiscriminatie bewust op de sociale en politieke agenda. Dat gebeurde via een campagne die georganiseerd werd naar aanleiding van de Internationale Dag van de Ouderen.

Er is ook een duidelijke stijging van het aantal dossiers voor het criterium handicap: +27% (493 dossiers geopend in 2016, tegenover 384 in 2015). Ook hierrond zette Unia een sensibiliseringscampagne op, naar aanleiding van de 10^e verjaardag van het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap.

2.1. Algemeen overzicht

Grafiek 11: Evolutie van dossiers 'Unia bevoegd' (sinds 2010)

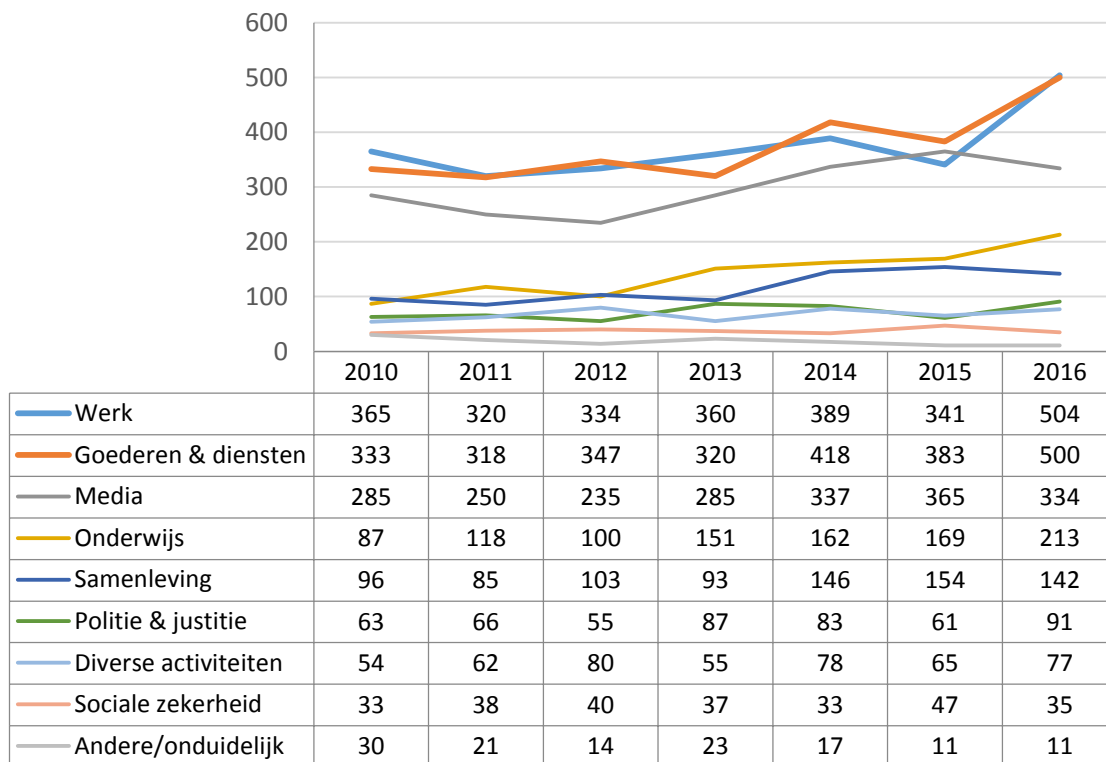

Tabel 1: Nieuwe dossiers per domein in 2016 (n=1.907)

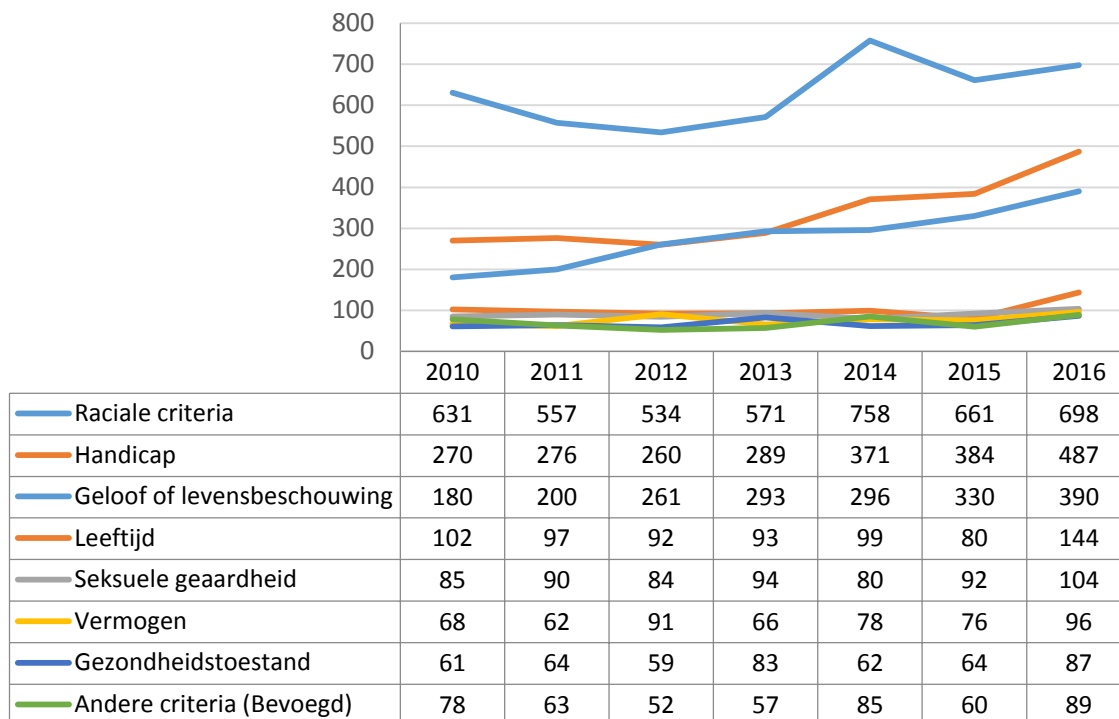
Maatschappelijk domein	Dossiers	%
Werk	504	26,4%
Goederen & diensten	500	26,2%
Media	334	17,5%
Onderwijs	213	11,2%
Samenleving	142	7,4%
Politie & justitie	91	4,8%
Diverse activiteiten	77	4,0%
Sociale zekerheid	35	1,8%
Andere/onduidelijk	11	0,6%
Totaal	1.907	100,0%

De domeinen werk, goederen en diensten (vooral huisvesting) en media (vooral internet) vertegenwoordigen samen driekwart van de dossiers bij Unia.

Grafiek 12: Evolutie van het aantal dossiers per domein (sinds 2010)

Grafiek 13: Evolutie van het aantal dossiers per discriminatiecriterium (sinds 2010)

Tabel 2: Nieuwe dossiers per criterium en domein in 2016 (n=2.095)

	Totaal	%	Werk	Goederen & diensten	Media	Onderwijs	Samenleving	Politie & Justitie	Diverse activiteiten	Sociale zekerheid	Andere/niet duidelijk
Totaal	2095		575	536	384	222	149	102	80	36	11
%			27%	26%	18%	11%	7%	5%	4%	2%	1%
Raciale criteria	698	33%	169	164	177	40	60	64	20	2	2
Handicap	487	23%	106	161	9	127	15	15	32	17	5
Geloof of levensbeschouwing	390	19%	88	45	158	39	31	11	13	4	1
Leeftijd	144	7%	104	26	0	2	0	2	5	4	1
Seksuele geaardheid	104	5%	20	16	30	3	31	1	3	0	0
Vermogen	96	5%	2	87	1	1	0	2	0	2	1
Gezondheidstoestand	87	4%	50	19	2	2	0	4	1	3	0
Burgerlijke staat	21	1%	4	9		2	2	0	0	4	0
Politieke overtuiging	20	1%	2	4	6	0	7		1	0	0
Fysieke eigenschap	18	1%	7	2	0	2	2	2	3	0	0
Syndicale overtuiging	17	1%	14	1	1	0	0	0	0	0	1
Andere (bevoegd)	13	1%	3	2	0	4	1	1	2	0	0

Opmerking: Onder 'diverse activiteiten' verstaan we naast politieke en economische activiteiten voornamelijk socioculturele en sportieve activiteiten. Het gaat dan bijvoorbeeld over toegang tot een concert, een sportclub enzovoort.

2.2. Plaats van de feiten

Tabel 3: Plaats van de feiten (dossiers zonder media/internet) per maatschappelijk domein in 2016 (n=1.591)

	Totaal	%	Brussels Hoofdstedelijk Gewest	Antwerpen	Oost-Vlaanderen	Vlaams Brabant	West-Vlaanderen	Luik	Henegouwen	Limburg	Namur	Waals-Brabant	Luxemburg
Totaal	1591		314	223	180	153	126	117	82	74	47	35	16
%			19,7%	14,0%	11,3%	9,6%	7,9%	7,4%	5,2%	4,7%	3,0%	2,2%	1,0%
Werk	504	31,7%	127	68	49	48	40	27	23	27	15	13	2
Goederen & diensten	500	31,4%	86	73	71	59	49	40	19	17	18	5	5
Onderwijs	213	13,4%	48	29	15	15	9	21	23	8	5	12	3
Samenleving	142	8,9%	21	19	19	17	8	12	12	10	6	4	3
Politie & Justitie	91	5,7%	17	20	11	6	12	7	3	5	0	1	1
Diverse activiteiten	77	4,8%	9	12	8	7	5	8	2	6	3	0	2
Sociale zekerheid	35	2,2%	6	2	5	0	2	2	0	0	0	0	0
Andere/niet duidelijk	11	0,7%	0	0	2	1	1	0	0	1	0	0	0

Tabel 4: Plaats van de feiten (dossiers zonder media/internet) per discriminatiegrond in 2016 (n= 1.732)

	Totaal	%	Antwerpen	Brussels Hoofdstedelijk Gewest	Oost-Vlaanderen	Vlaams Brabant	West-Vlaanderen	Luik	Henegouwen	Namen	Limburg	Waals-Brabant	Luxemburg
Totaal	1.732		353	235	198	166	132	130	87	83	52	40	16
%			20,4%	13,6%	11,4%	9,6%	7,6%	7,5%	5,0%	4,8%	3,0%	2,3%	0,9%
Raciale criteria	521	30,1%	110	93	63	64	43	31	16	35	7	8	2
Handicap	478	27,6%	84	55	59	31	42	42	36	16	17	17	6
Geloof of levensbeschouwing	232	13,4%	65	32	20	25	11	23	11	13	3	4	4
Leeftijd	144	8,3%	19	18	14	17	19	2	4	7	3	1	1
Vermogen	95	5,5%	8	11	15	11	10	13	3	2	11	0	0
Gezondheids-toestand	79	4,9%	19	4	9	5	2	6	5	3	5	4	1
Seksuele oriëntatie	74	4,3%	11	15	9	6	1	6	4	2	4	3	1
Burgerlijke staat	21	1,2%	2	3	4	0	1	1	0	0	0	0	0
Fysieke eigenschap	18	1,0%	5	2	3	1	0	0	1	1	0	2	1
Syndicale overtuiging	16	0,9%	2	0	0	4	0	2	6	0	0	1	0
Politieke overtuiging	14	0,8%	2	1	2	1	1	1	1	3	0	0	0
Andere criteria	13	0,8%	5	1	0	1	2	3	0	1	2	0	0

2.3. Analyse nieuwe dossiers per domein

2.3.1. Werk: 504 dossiers

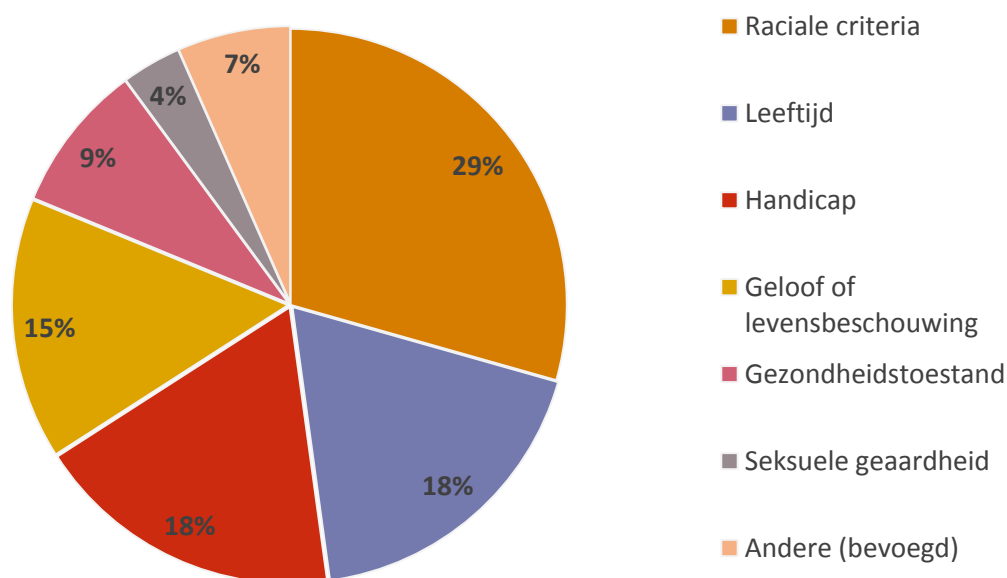
Unia opende in 2016 504 dossiers in het domein werk: een toename van 48% ten opzichte van 2015. We merken daarbij op dat deze specifieke stijging aansluit bij de algemene stijgende tendens voor alle dossiers in 2016, waarbij de domeinen en criteria zich vermengen.

Ongeveer 35% van deze werkgerelateerde dossiers gaat over werving en selectie en ongeveer 20% over arbeidsomstandigheden. In 19% van de dossiers werd Unia geraadpleegd over pesterijen op het werk. In 16% van de overige dossiers is er tot slot sprake van problemen bij ontslag.

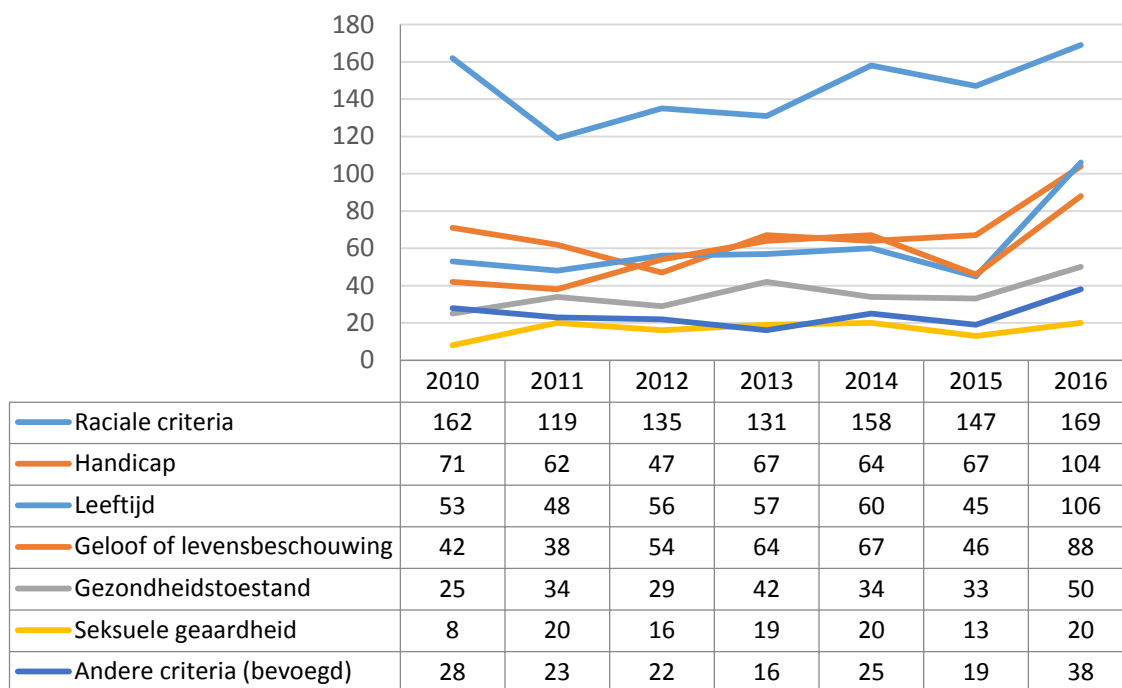
Wat de discriminatiegronden betreft voor het domein werk, openden we net als vorig jaar de meeste dossiers over raciale criteria (169). Maar deze dossiers stijgen proportioneel minder in vergelijking met de discriminatiecriteria handicap, geloof of levensbeschouwing en al zeker in vergelijking met het criterium leeftijd (106 dossiers of +135%). De stijging voor het criterium leeftijd heeft vooral te maken met de media-

aandacht voor de veroordeling van de firma Dovy voor leeftijdsdiscriminatie (zie ook het jaarverslag 2016 voor meer informatie over deze casus). Zowel in de privésector als in de openbare sector stellen we deze stijging van het aantal dossiers rond leeftijdsdiscriminatie vast. In deze dossiers gaat het voornamelijk over de toegang tot de arbeidsmarkt.

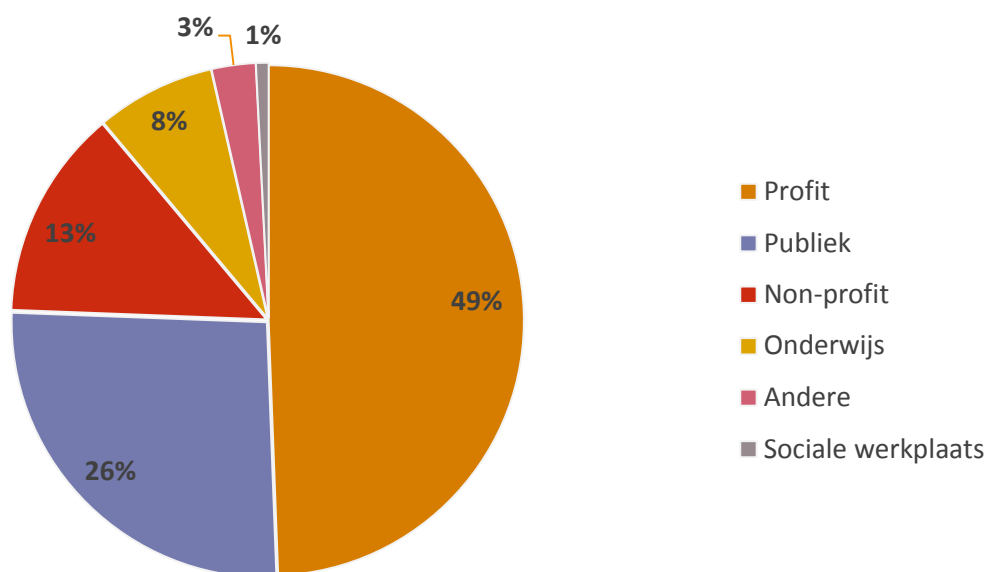
Grafiek 14: Nieuwe dossiers 'Unia bevoegd' in 2016 - werk per discriminatiecriterium (n=575)

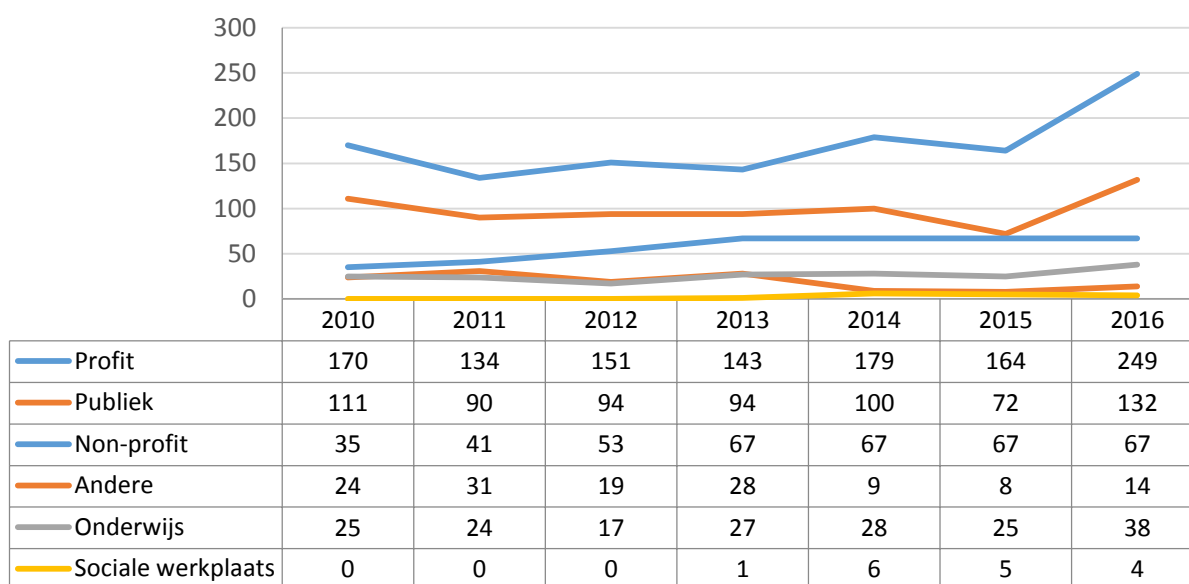
Grafiek 15: Evolutie van het aantal dossiers werk per criterium (sinds 2010)

Grafiek 16: Nieuwe dossiers 'Unia bevoegd' in 2016 – werk per sector (n=504)

Grafiek 17: Evolutie van het aantal dossiers 'Unia bevoegd' – werk per sector (sinds 2010)

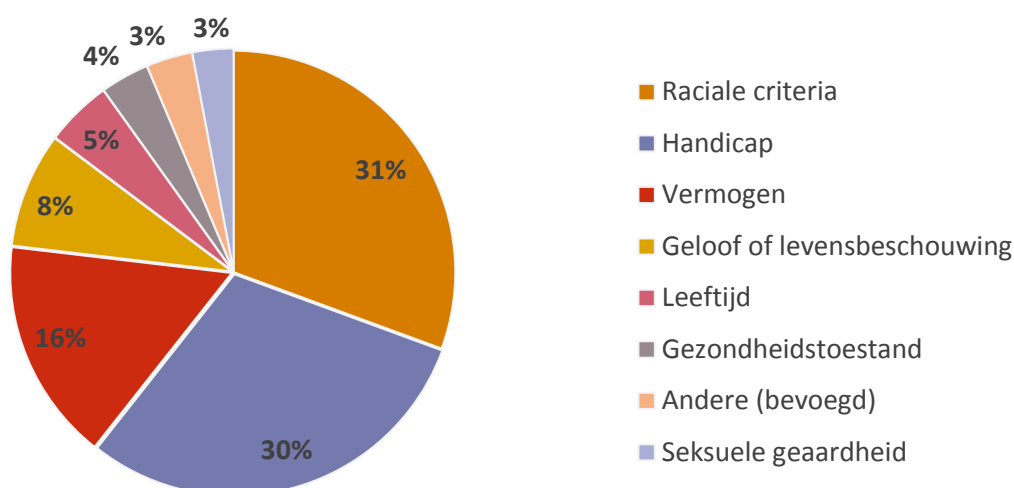
2.3.2. Goederen en diensten: 500 dossiers

We noteren in het domein goederen en diensten een stijging van 31% van het aantal discriminatiedossiers. Unia opende 500 dossiers in de sectoren huisvesting (37%), transport (15%), financieringsdiensten (12%), handelszaken (10%), horeca (8%), sociale en gezondheidsdienstverleningen en gezondheidssector (8%), ... Wanneer we deze stijging tegenover 2015 meer gedetailleerd bekijken, zien we dat we drie keer meer dossiers openden rond supermarkten en 40% meer rond de verzekeringssector. In de privé transportsector zijn de cijfers verdubbeld en ten slotte was er een stijging van 16% in de private huisvestingssector.

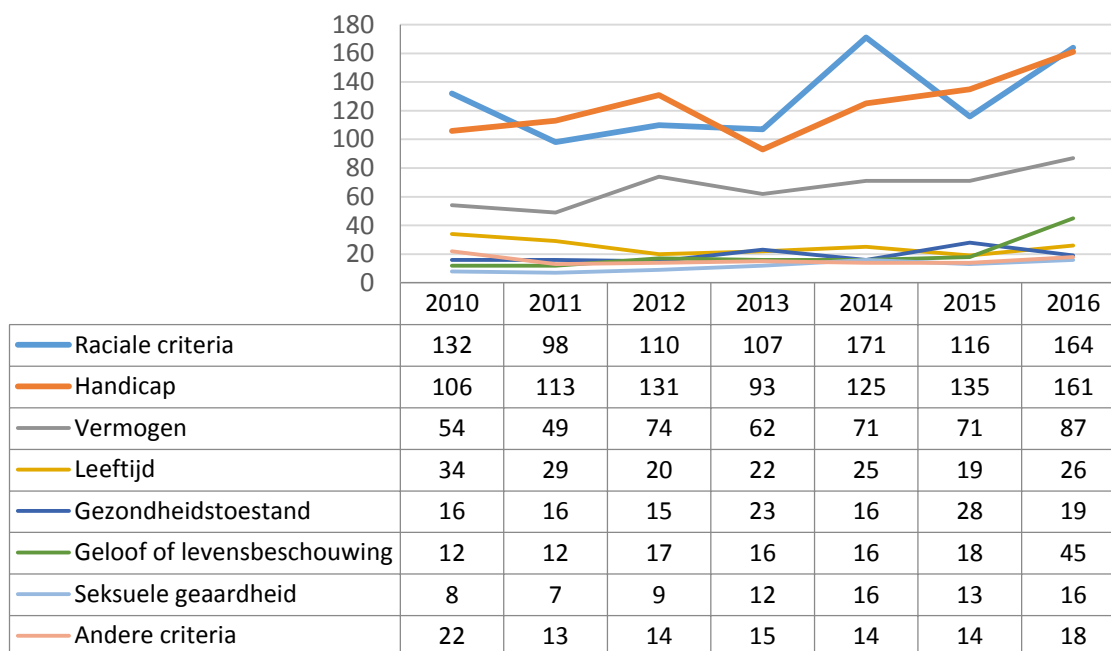
Raciale discriminatie speelt zich voornamelijk af in het subdomein huisvesting, waarbij de toegang tot een woonst ontzegd wordt. Daarna, in mindere orde, gaat het over toegangsweigeringen tot discotheken of cafés.

Een derde van de dossiers gaat over het criterium handicap, waarbij openbaar of privétransport ontoegankelijk bleek. Tot slot duikt ook het criterium vermogen op, wanneer het gaat over het weigeren van woningen.

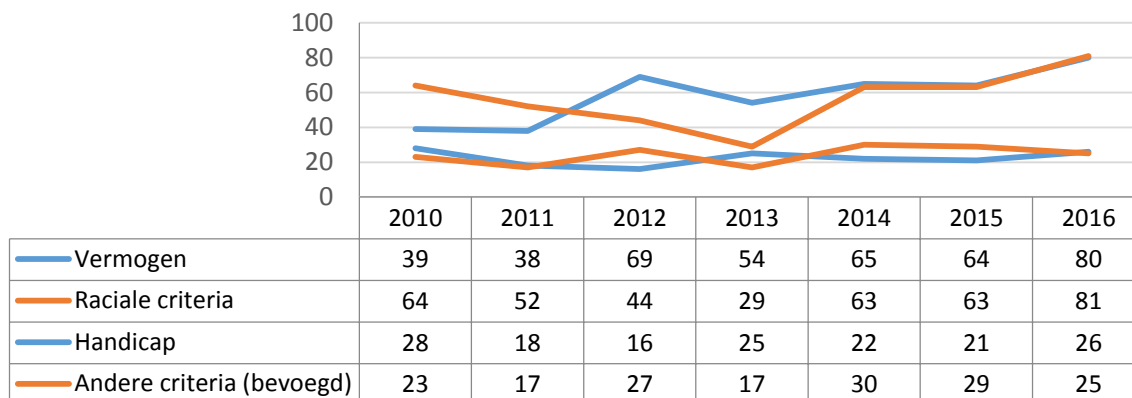
Grafiek 18: Nieuwe dossiers ‘Unia bevoegd’ in 2016 – goederen en diensten per discriminatiecriterium (n=536)

Grafiek 19: Evolutie van het aantal dossiers ‘Unia bevoegd’ – goederen en diensten (sinds 2010)

Grafiek 20: Evolutie van het aantal dossiers huisvesting per discriminatiecriterium (sinds 2010)

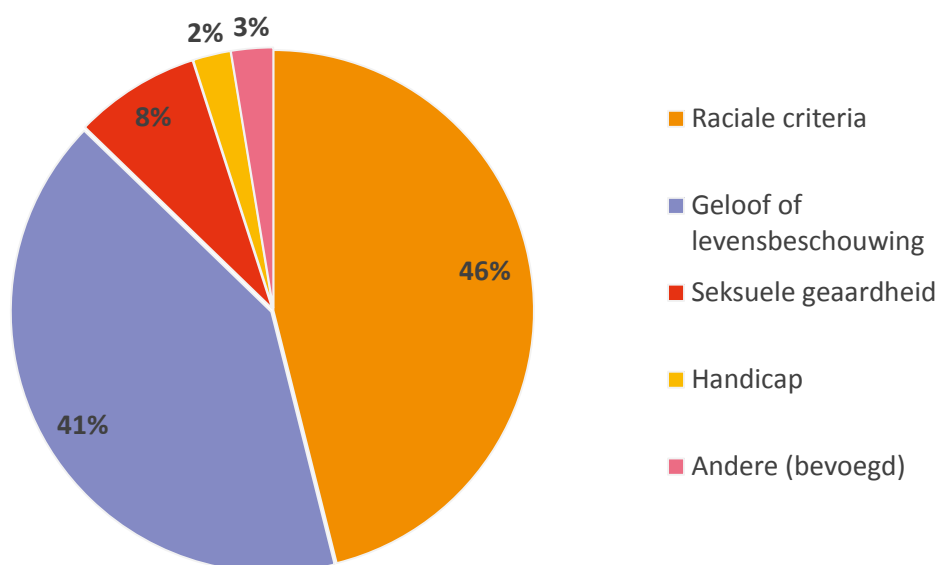
2.3.3. Media/internet: 334 dossiers

Er gaat bijna geen dag voorbij zonder dat Unia een dossier opent over haatboodschappen in de media. In 83% van de gevallen gaat het om onlineboodschappen, vooral verspreid op sociale media en discussiefora. In 2016 opende Unia 276 dossiers rond discriminatie of aanzetten tot haat in dit domein. Terwijl in 2015 haatboodschappen vooral gericht waren tegen vluchtelingen, waren ze in 2016 voornamelijk gericht tegen een amalgaam van vreemdelingen/moslims en terroristen gelinkt aan de aanslagen. We werden hier dus het meest bevraagd over uitlatingen over de zogenaamde raciale criteria en geloof (de islam in het bijzonder). Het grootste deel van de haatboodschappen werd geuit op sociale media (Facebook, Twitter, ...), namelijk 38% van het totaal aantal dossiers in 2016.

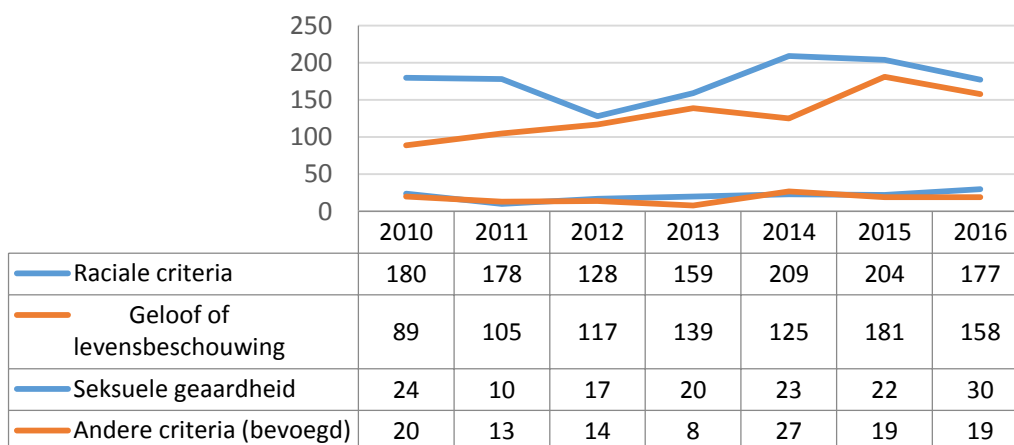
We stellen niettemin een lichte daling vast in het aantal dossiers over kettingmails en in het aantal dossiers over *hatespeech* op online krantenfora.

Verschillende commentaren in de media hebben reacties los gemaakt bij tal van burgers. Zo hebben we bijvoorbeeld 78 meldingen ontvangen over de uitspraken van Yvan Mayeur over Vlaanderen, naar aanleiding van de bijeenkomst van hooligans aan het Brusselse Beursplein. Ook racistische commentaren op sociale media na het overlijden van een jonge Marokkaan tijdens zijn vakantie in Marokko leidden tot een vijftigtal meldingen bij ons.

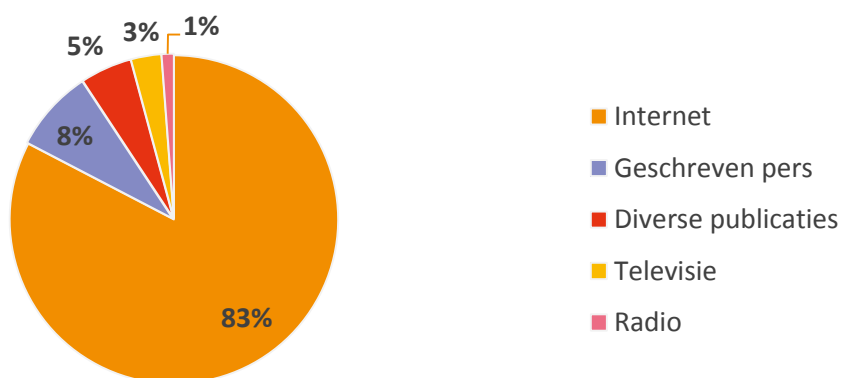
Grafiek 21: Nieuwe dossiers 'Unia bevoegd' in 2016 – media per discriminatiecriterium (n=390)

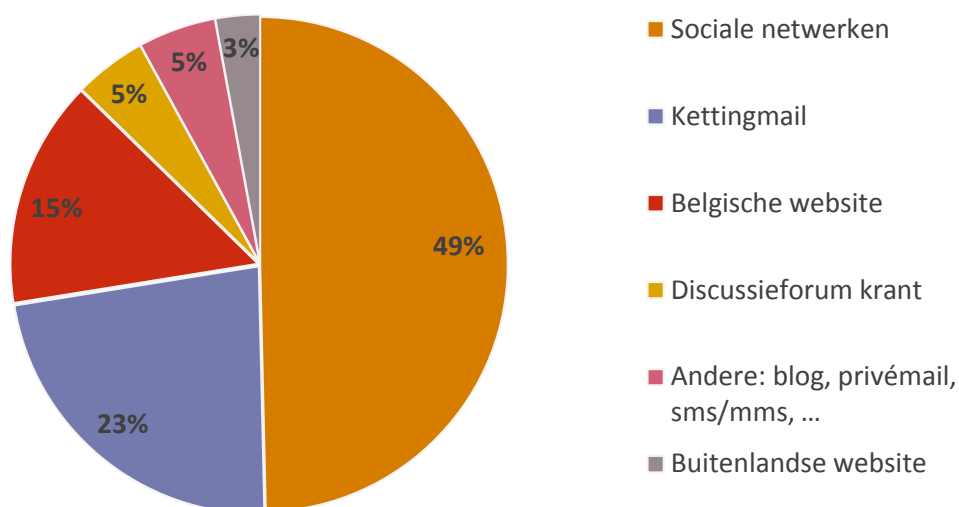
Grafiek 22: Evolutie van het aantal dossiers media/internet per discriminatiecriterium (sinds 2010)

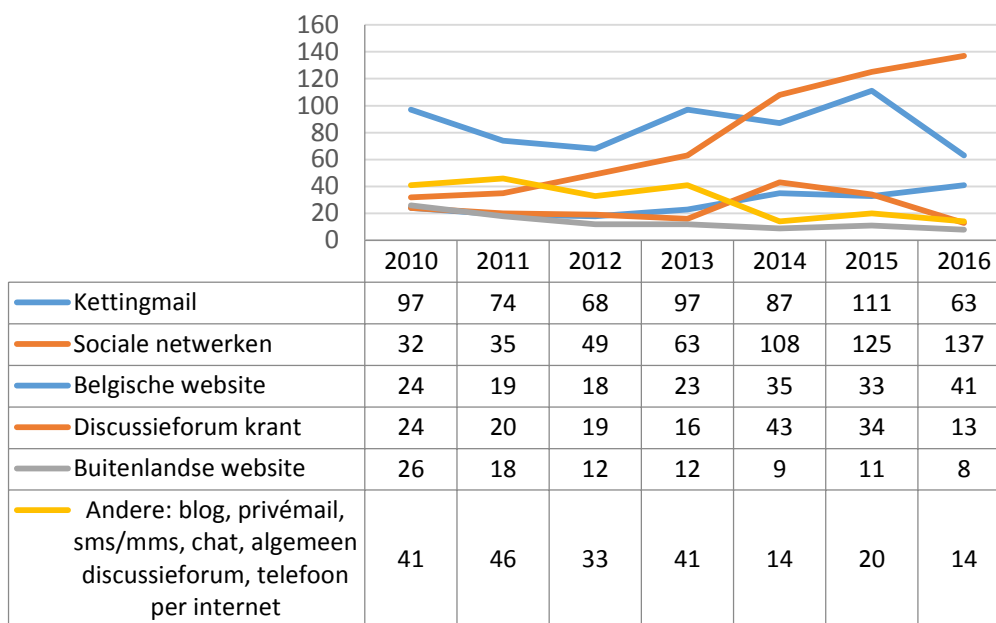
Grafiek 23: Nieuwe dossiers 'Unia bevoegd' in 2016 – media per type media (n=334)

Grafiek 24: Nieuwe dossiers 'Unia bevoegd' in 2016 – details internet (n=276)

Grafiek 25: Evolutie van het aantal dossiers 'Unia bevoegd' – details internet (sinds 2010)

2.3.4. Onderwijs: 213 dossiers

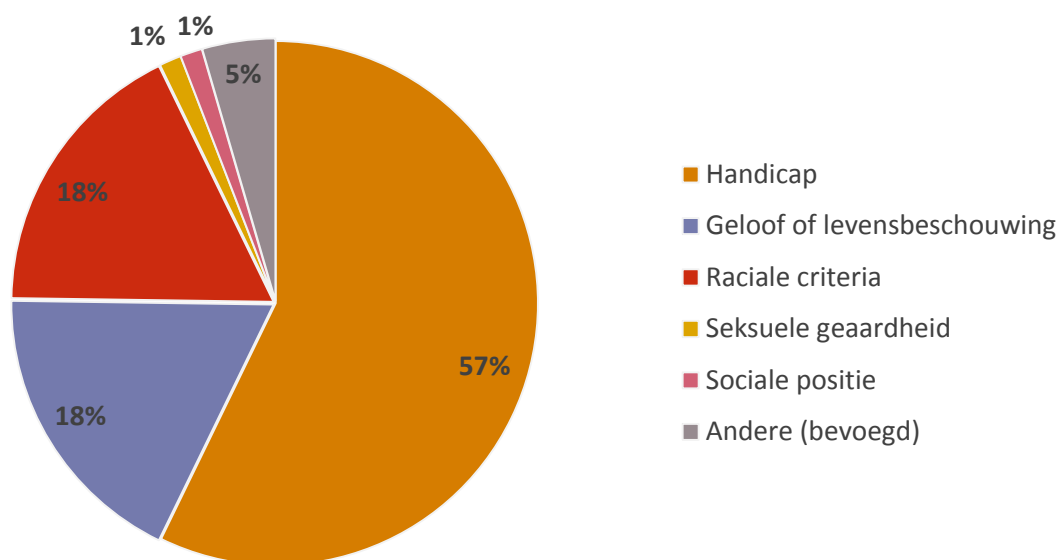
In 2016 opende Unia 213 dossiers over onderwijs: 27% meer in vergelijking met 2015. 35% van de dossiers gaat over het secundair onderwijs, 29% over het basisonderwijs en 22% over het hoger onderwijs.

De meeste dossiers gingen over aanvragen voor aangepaste maatregelen voor leerlingen met een handicap (44%), directe of indirecte discriminatie (33%) en pesterijen op school (8%).

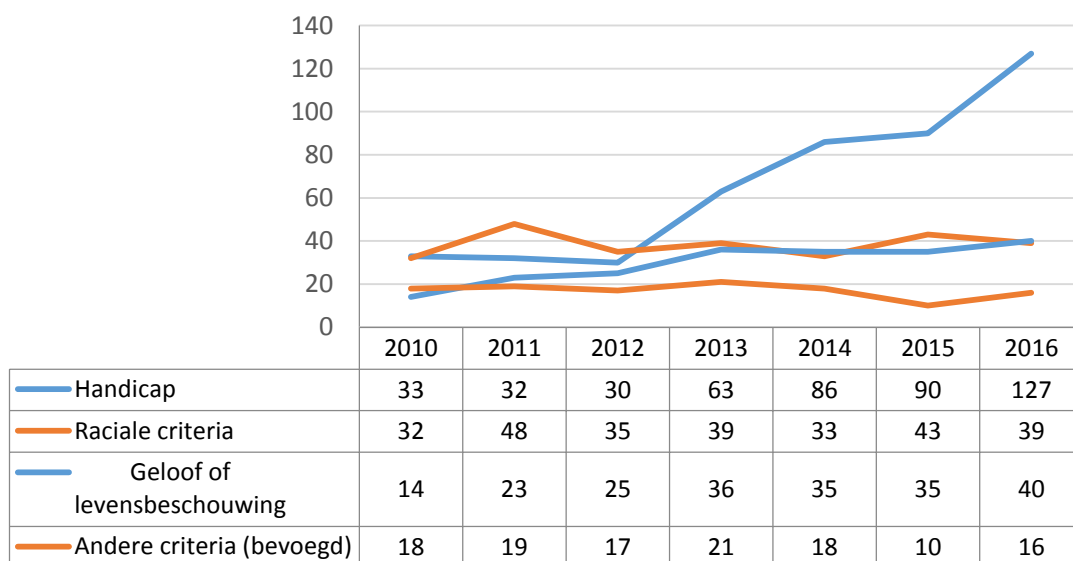
Wat de discriminatiegronden betreft, springt het criterium handicap het meest in het oog. 60% van alle dossiers in het onderwijs hebben betrekking op het criterium handicap. Dit is een toename van 40% tegenover 2015. Voor de zogenaamd 'raciale' criteria (18%) en geloof of levensbeschouwing (18%) stelt Unia geen stijging vast ten opzichte van 2015.

Een markant dossier in 2016 was het dossier over de Haute Ecole de la Province de Liège. Deze hogeschool verbod in zijn algemeen reglement het dragen van de hoofddoek voor haar studenten. Dit verbod leidde tot tal van reacties onder de betrokken studenten en resulteerde in 43 meldingen bij Unia.

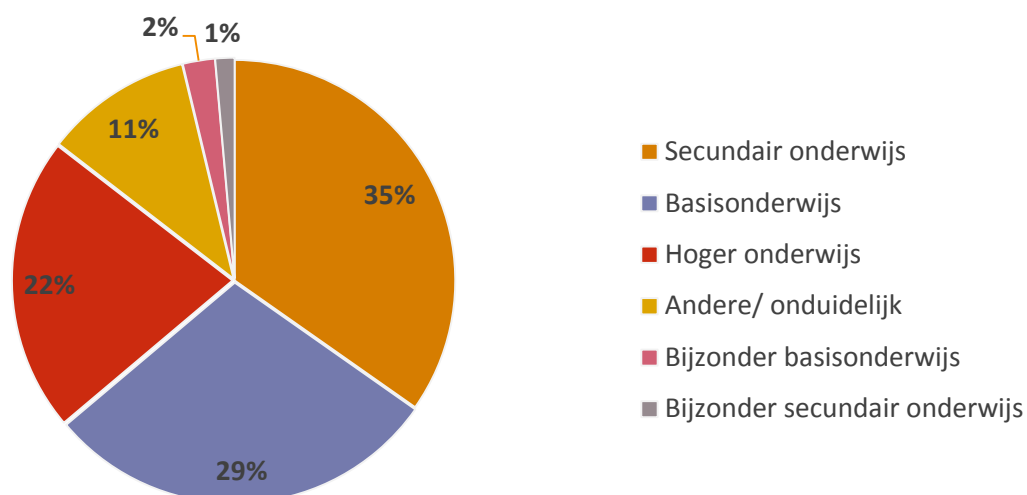
Grafiek 26: Nieuwe dossiers 'Unia bevoegd' in 2016 – onderwijs per discriminatiecriterium (n=269)

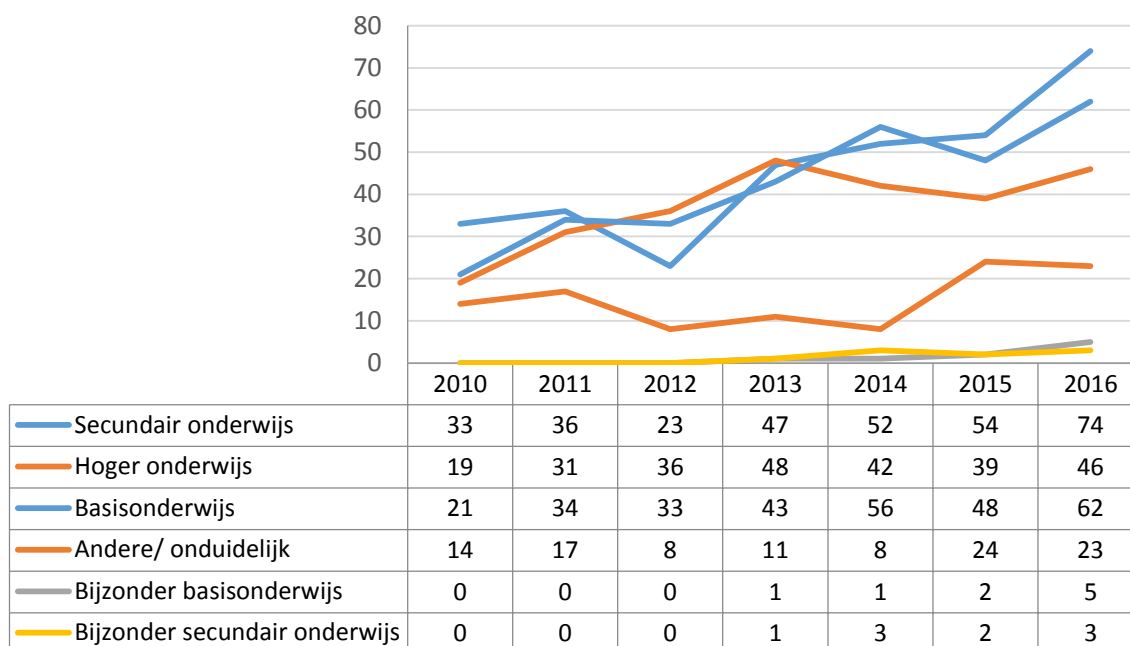
Grafiek 27: Evolutie van het aantal dossiers onderwijs per discriminatiecriterium (sinds 2010)

Grafiek 28: Nieuwe dossiers 'Unia bevoegd' in 2016 – onderwijs per onderwijsniveau (n=213)

Grafiek 29: Evolutie van het aantal dossiers onderwijs per onderwijsniveau (sinds 2010)

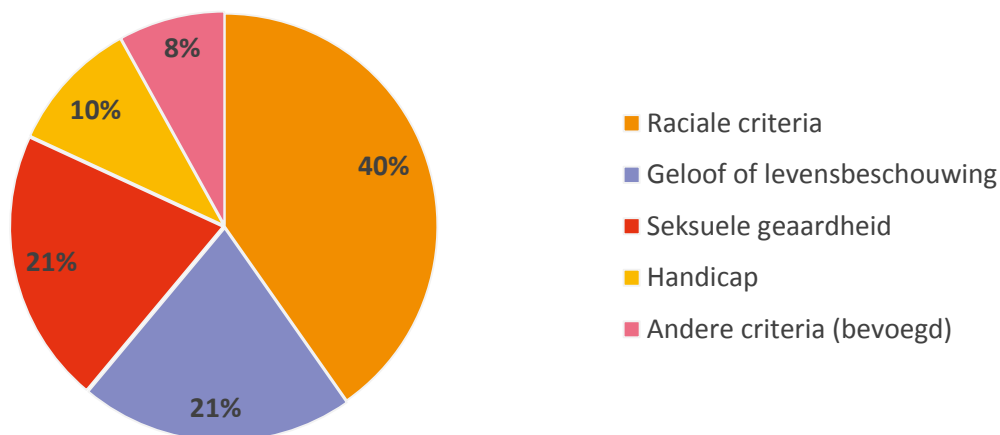

2.3.5. Samenleving: 142 dossiers

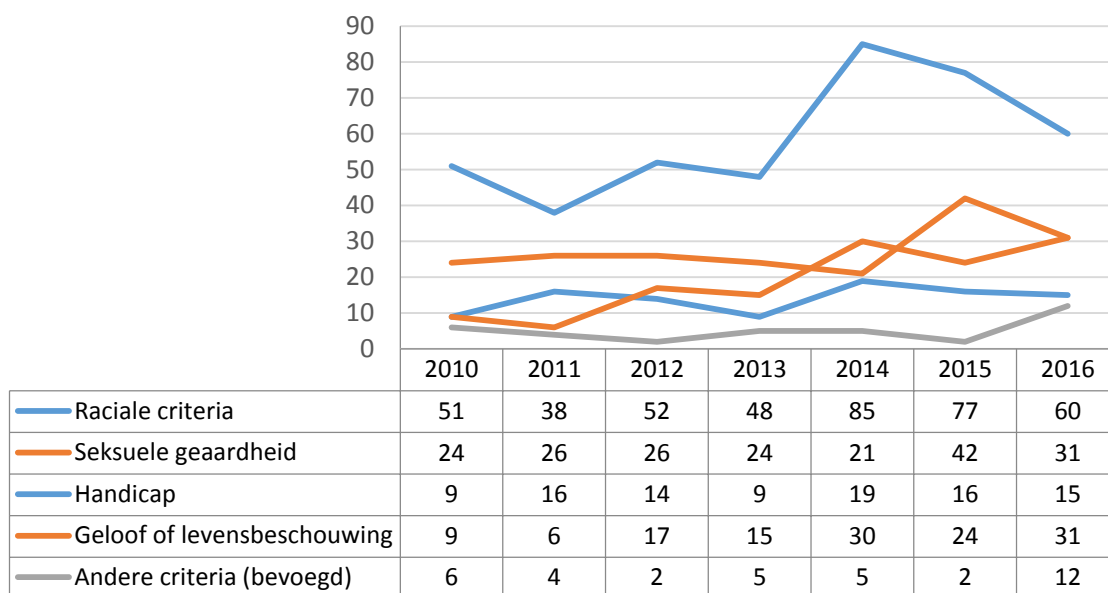
In 2016 openden we voor het domein samenleving 142 dossiers: 12 dossiers minder dan in 2015. Dat is voornamelijk te verklaren doordat er minder burenruzies werden gesignaleerd. Dit in tegenstelling tot de jaarlijkse continue stijging – die in 2010 werd ingezet – van het aantal conflicten in de publieke of openbare ruimte. Het gaat hierbij voornamelijk over haatboodschappen of haatmisdrijven met een racistisch, islamofob of homofob karakter, antisemitische tags, incidenten op religieuze plaatsen, ...

De voorbije twee jaar tekent zich een tendens af waarbij enerzijds racistische haatmisdrijven an sich afnemen, maar anderzijds haatmisdrijven gericht tegen de moslimgemeenschap toenemen.

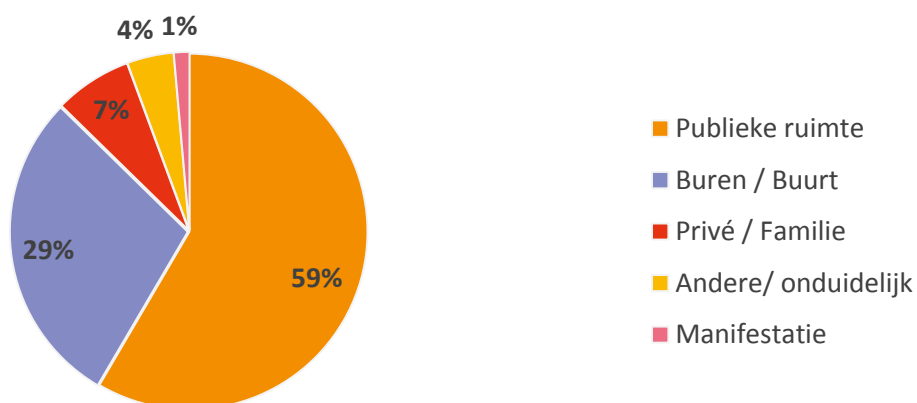
Grafiek 30: Nieuwe dossiers 'Unia bevoegd' in 2016 – samenleving per discriminatiecriterium (n=156)

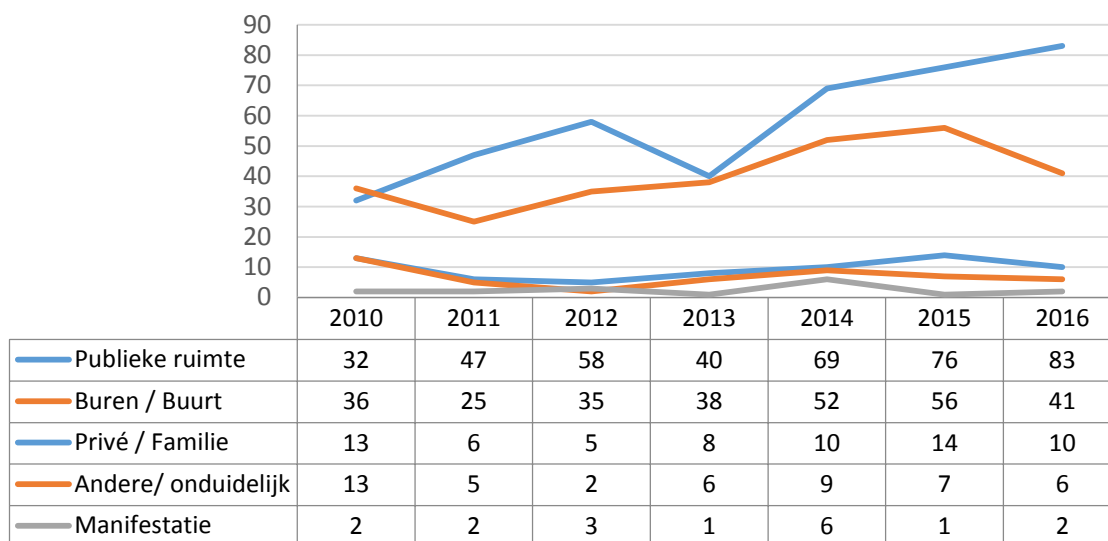
Grafiek 31: Evolutie van het aantal dossiers samenleving per discriminatiecriterium (sinds 2010)

Grafiek 32: Nieuwe dossiers 'Unia bevoegd' in 2016 – samenleving (n=142)

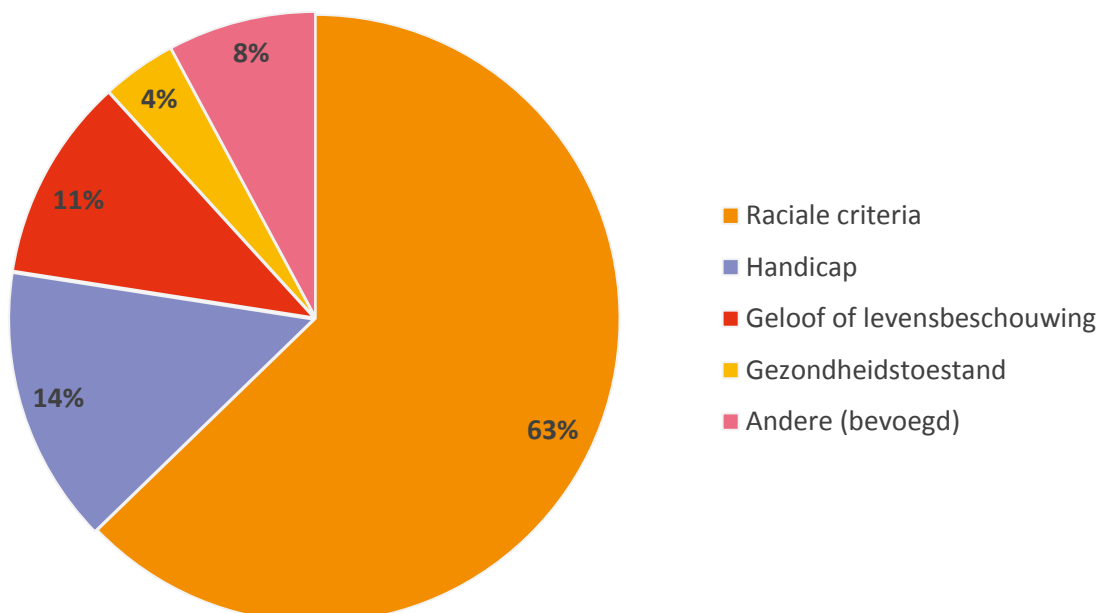
Grafiek 33: Evolutie van het aantal dossiers samenleving (sinds 2010)

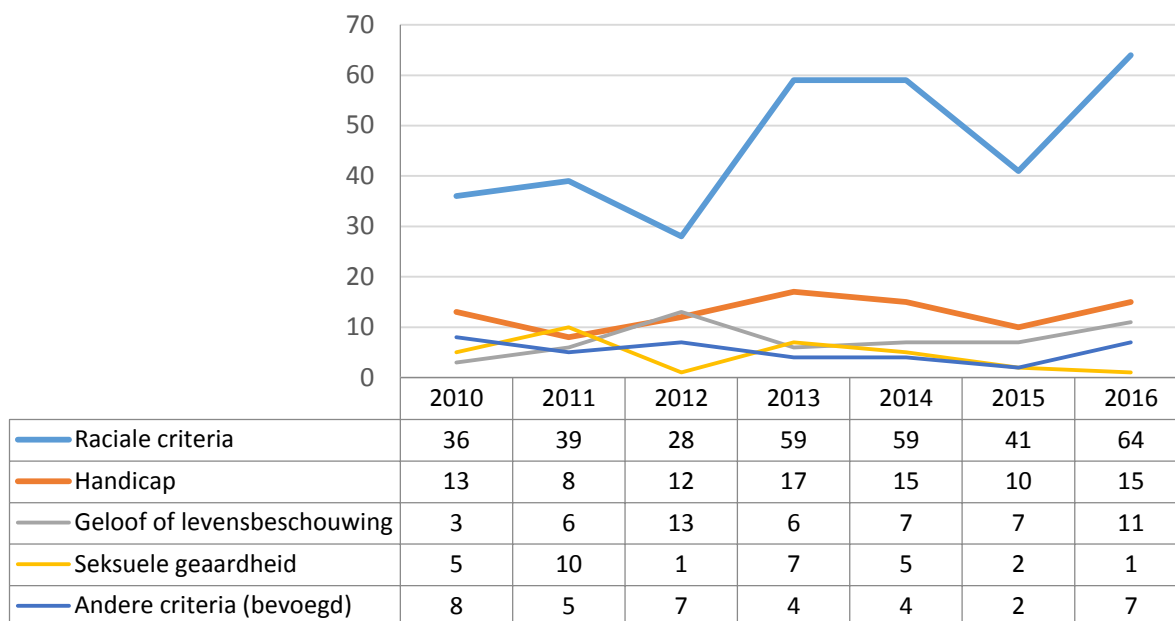
2.3.6. Politie en justitie: 91 dossiers

In 2016 openden we 91 dossiers in het domein politie en justitie, 30 dossiers meer dan in 2015. In 73% van die dossiers ging het over politie, in 18% over justitie en 9% over gevangenis. We noteren dat het aantal dossiers over geweld door politie (21 dossiers) een beetje meer dan verdubbeld is in vergelijking met 2015.

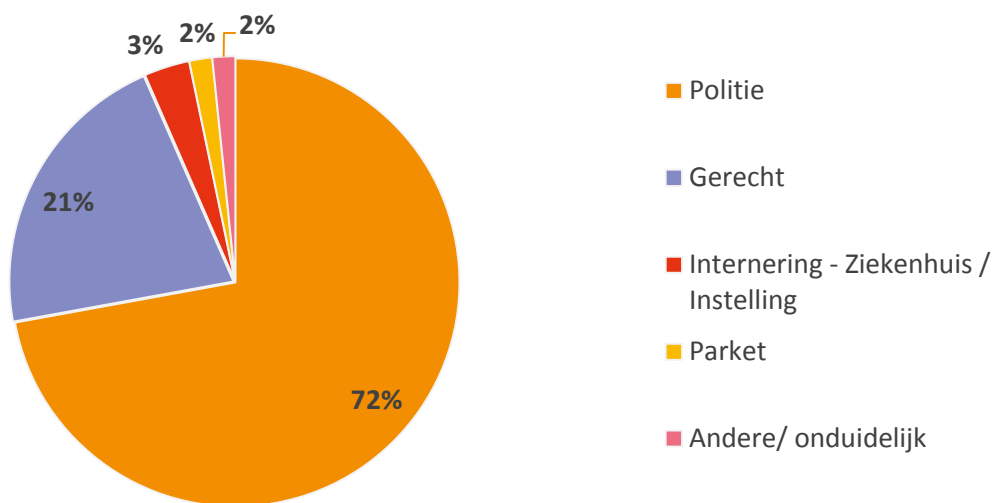
Grafiek 34: Nieuwe dossiers ‘Unia bevoegd’ in 2016 – politie en justitie per discriminatiecriterium (n=102)

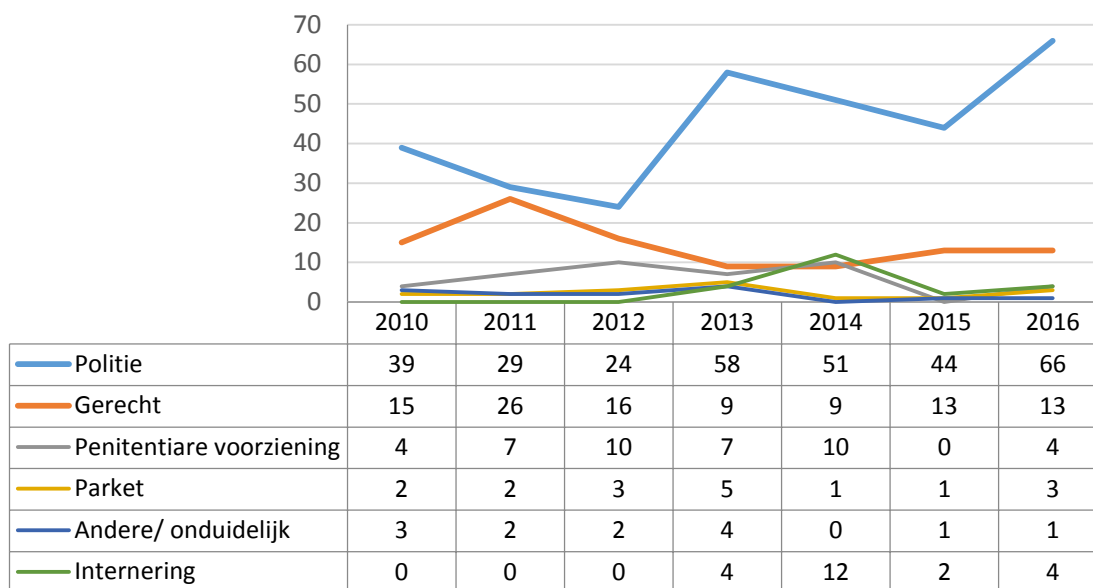
Grafiek 35: Evolutie van het aantal dossiers politie en justitie per discriminatiecriterium (sinds 2010)

Grafiek 36: Nieuwe dossiers 'Unia bevoegd' in 2016 – politie en justitie (n=91)

Grafiek 37: Evolutie van het aantal dossiers politie en justitie (sinds 2010)

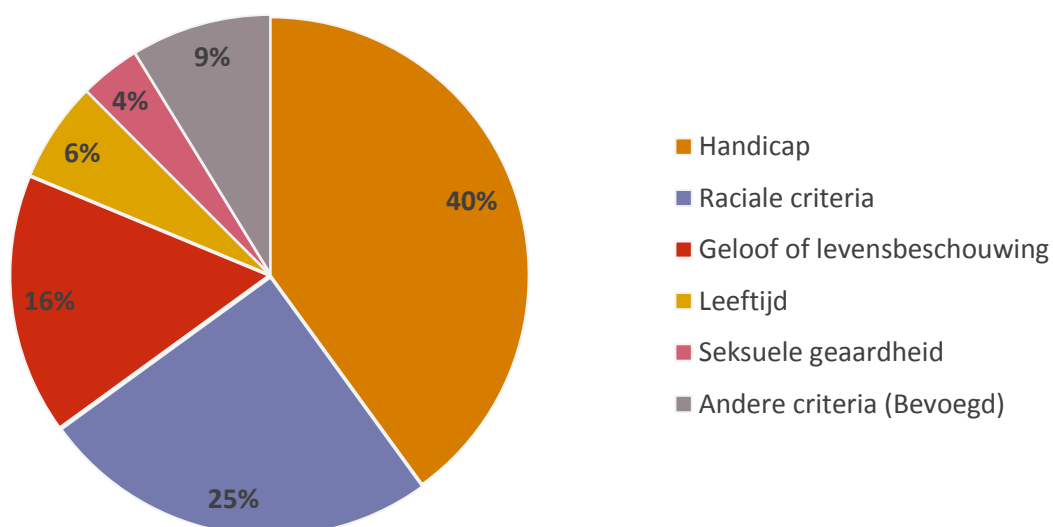

2.3.7. Diverse activiteiten: 80 dossiers

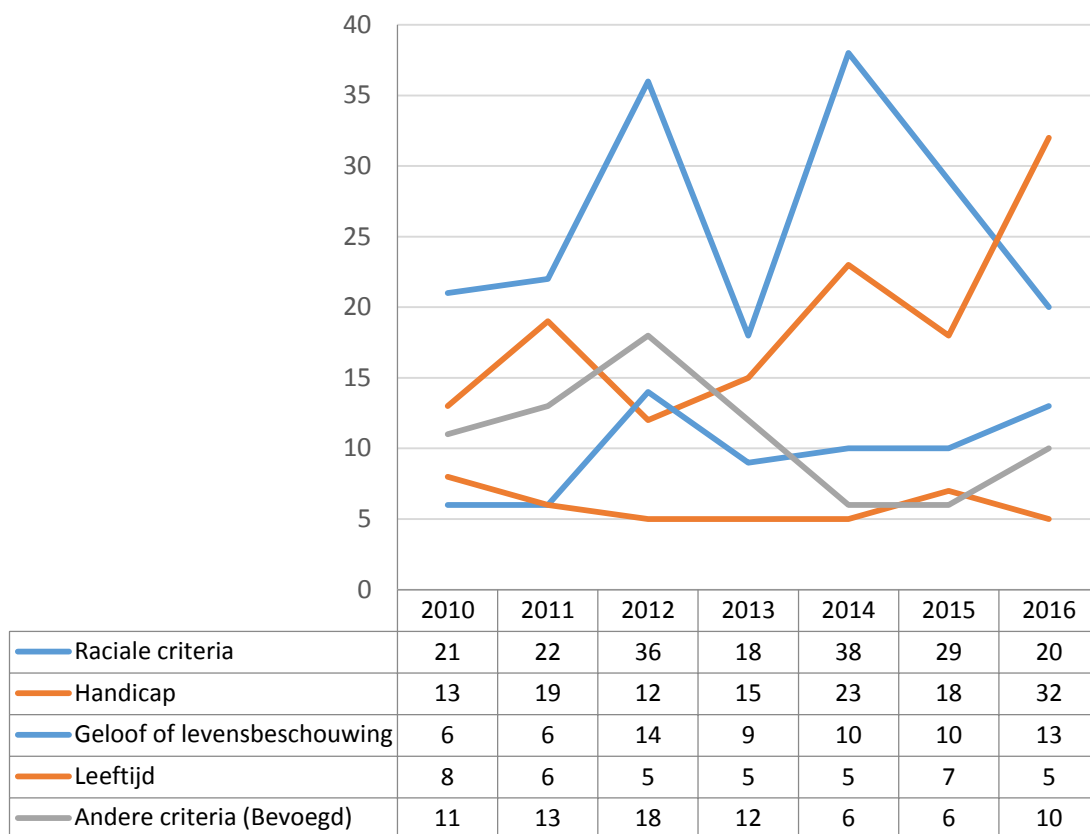
Het domein diverse activiteiten omvat toegang tot socio-culturele (85%), politieke (10%) of economische activiteiten, zoals toegang tot een concert of een sportclub.

Binnen de socio-culturele activiteiten gaat 35% van de dossiers over sportieve praktijken, waarbij één op twee dossiers een raciaal karakter heeft. Vervolgens gaat 25% over muzieksalen, musea, tentoonstellingsruimtes, ... In deze sector vormt toegankelijkheid voor personen met een handicap vaak een probleem.

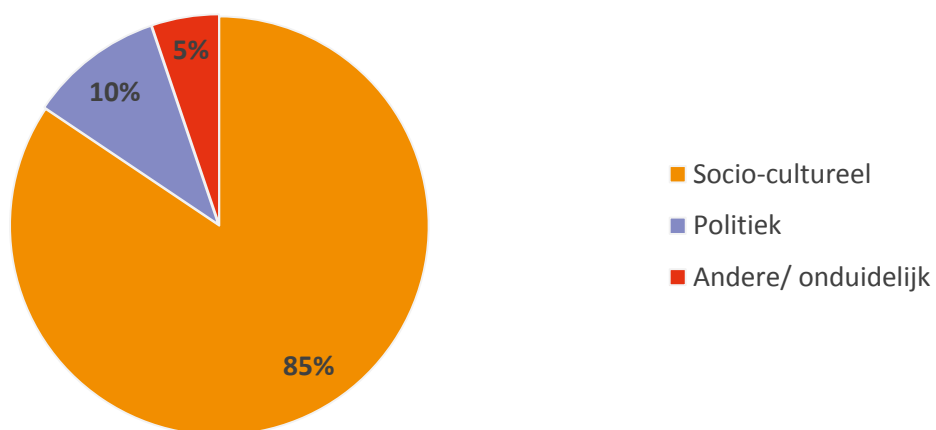
Grafiek 38: Nieuwe dossiers 'Unia bevoegd' in 2016 – diverse activiteiten per discriminatiecriterium (n=80)

Grafiek 39: Evolutie van het aantal dossiers diverse activiteiten per discriminatiecriterium (sinds 2010)

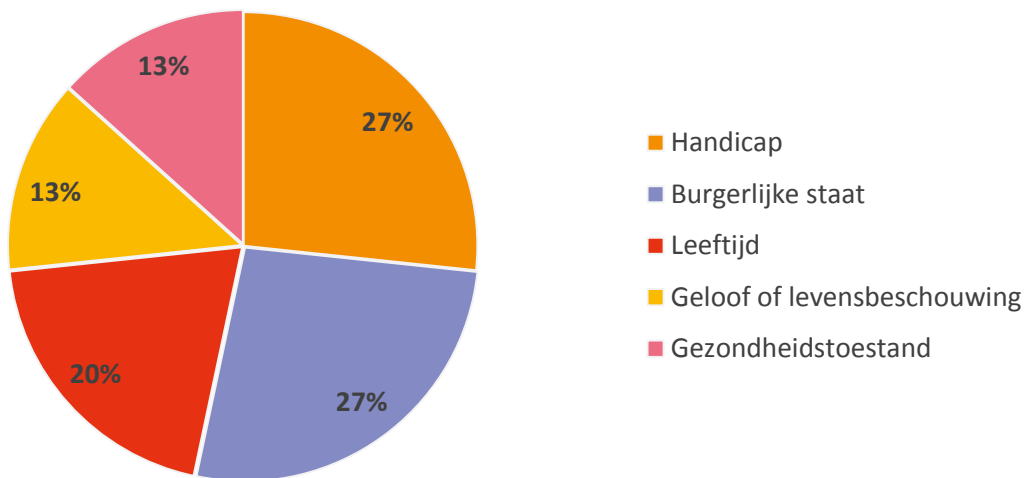

Grafiek 40: Nieuwe dossiers 'Unia bevoegd' in 2016 – diverse activiteiten (n=77)

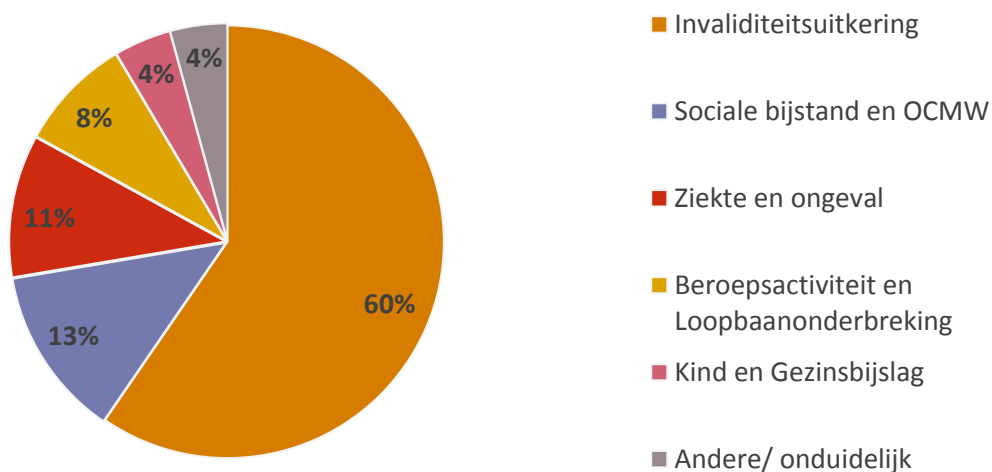

2.3.8. Sociale bescherming: 35 dossiers

Grafiek 41: Nieuwe dossiers 'Unia bevoegd' in 2016 – sociale bescherming per discriminatiecriterium (n=36)

Grafiek 42: Nieuwe dossiers 'Unia bevoegd' in 2016 – sociale bescherming (n=35)

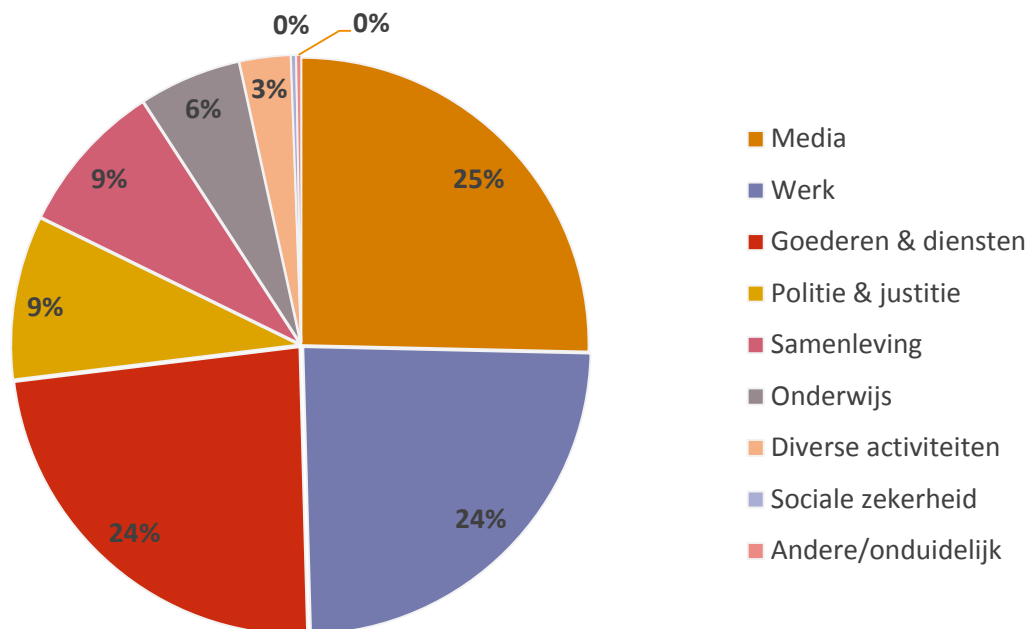
2.4. Analyse nieuwe dossiers per discriminatiecriterium

2.1.1. Zogenaamd 'raciale' criteria: 698 dossiers

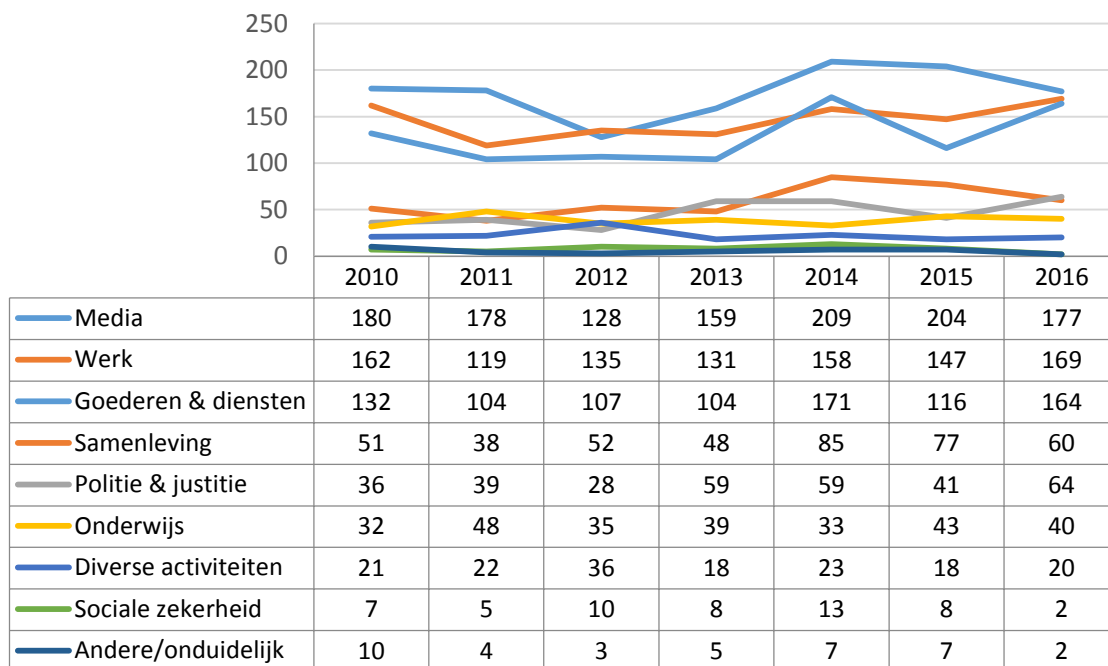
Unia noteerde in 2016 een stijging van 6% voor het aantal dossiers (698) op basis van 'raciale' criteria ten opzichte van 2015. Het grootste deel van de meldingen gaat over het aanzetten tot haat op het internet. Daarna volgt het domein werk waarin 169 dossiers geopend werden. Hierbij ging het vooral over pesterijen op de werkvloer met een discriminatoir karakter, over problemen bij ontslag of over aanwerving. In het domein van goederen en diensten is er tot slot een stijging van 28% voor het 'raciale' criterium. Het gaat

hierbij voornamelijk om problemen bij het verhuren van een woning, beledigingen in winkels of toegangsweigeringen in publieke plaatsen zoals discotheken, cafés, ...

Grafiek 43: Nieuwe dossiers 'Unia bevoegd' in 2016 – zogenaamd raciale criteria per domein (n=698)

Grafiek 44: Evolutie van het aantal dossiers zogenaamd raciale criteria per domein (sinds 2010)

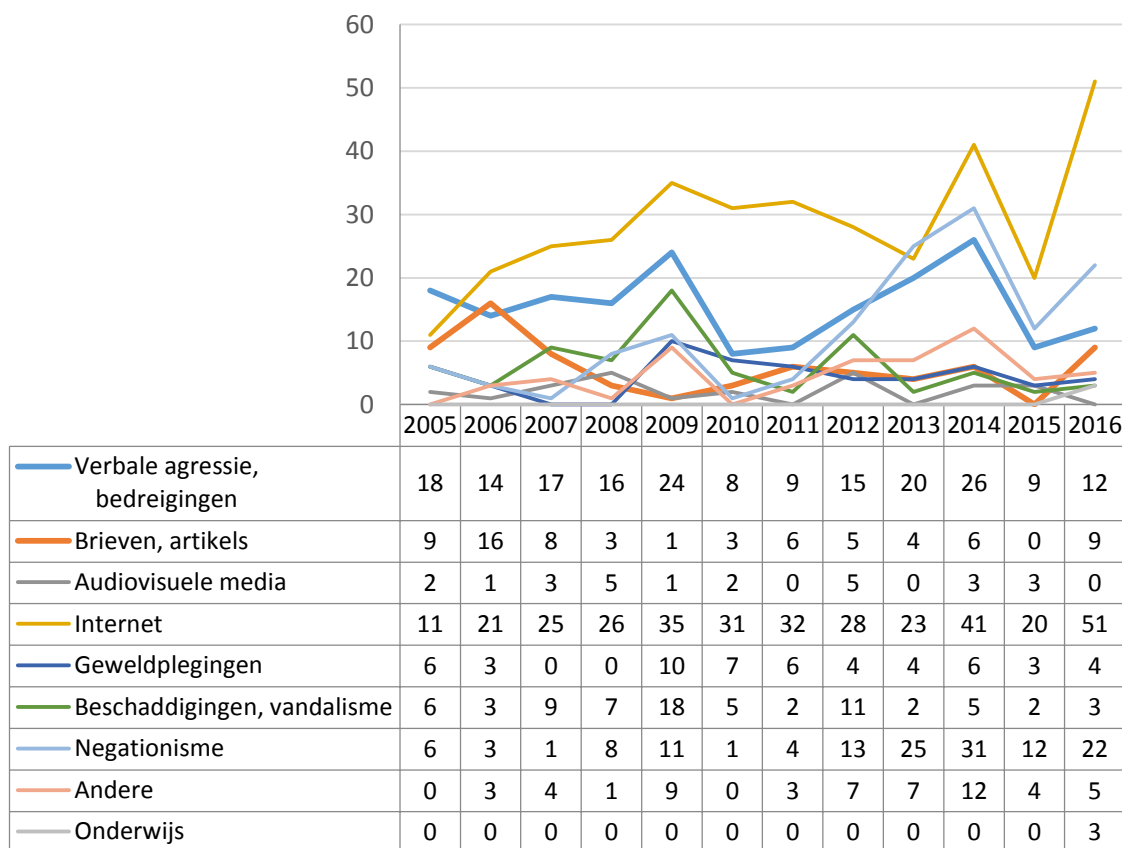
2.4.1. Antisemitisme en negationisme

In 2016 zagen we een piek in het aantal meldingen van antisemitisme en negationisme: Unia telde 109 gerapporteerde feiten. Ook in 2009 en 2014 liep het aantal meldingen al flink op, tot respectievelijk 108 en 130 meldingen. Toen lokten de Israëlische militaire operaties 'Cast Lead' (2009) en 'Protective Edge' (2014) in de Gazastrook veel reacties uit. De kritiek op de Israëlische politiek kreeg vaak een anti-Joods en/of antisemitisch karakter.

Dat is niet het geval voor 2016, hoewel het Israëlisch-Palestijnse conflict de vijandigheid tegenover Joodse personen blijft voeden. Wel moeten we rekening houden met de impact van de aanslagen op 22 maart 2016 in Brussel, waardoor de relaties tussen de verschillende gemeenschappen op scherp werden gezet. Ook de Joodse samenzweringstheorieën staken terug de kop op na de aanslagen in België en in onze buurlanden.

Eén derde van de meldingen over antisemitisme gaat over uitlatingen op het internet, meer specifiek op de sociale media. En ook al stabiliseerde of daalde het aantal meldingen over verbaal geweld, vandalisme en bedreigingen in 2016, de meldingen over negationisme blijven toenemen. Er werd slechts zelden fysiek geweld aan Unia gerapporteerd, met als tragische uitzondering de aanslag op het Joods Museum in Brussel waarbij doden vielen.

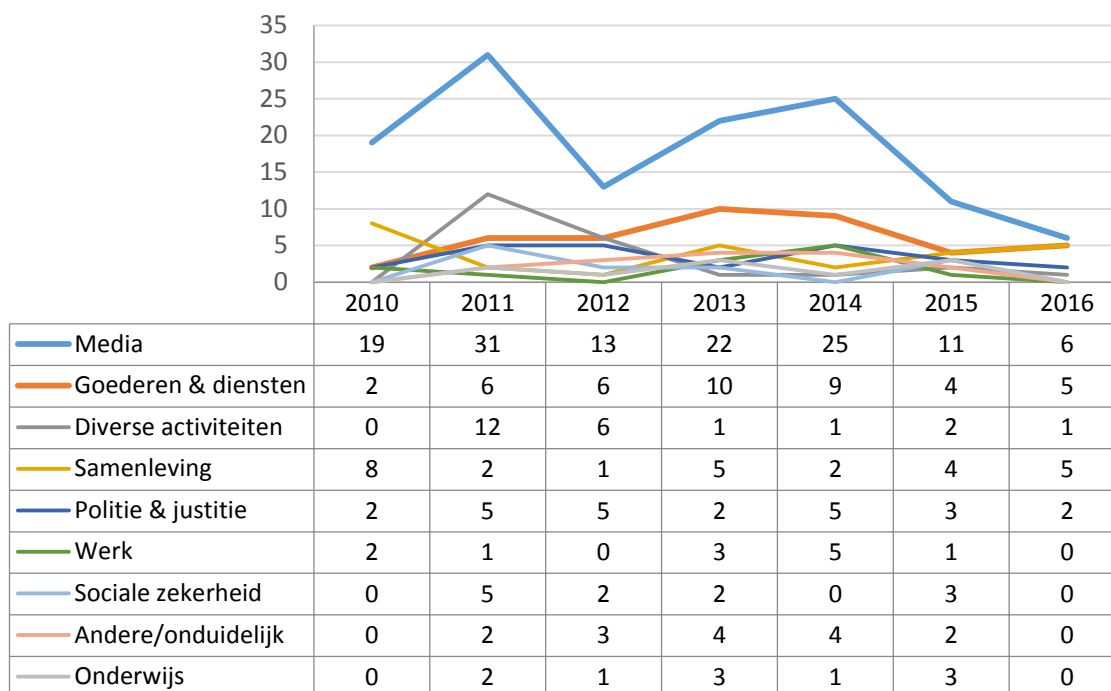
Grafiek 45: Evolutie van meldingen antisemitisme (2005-2016)

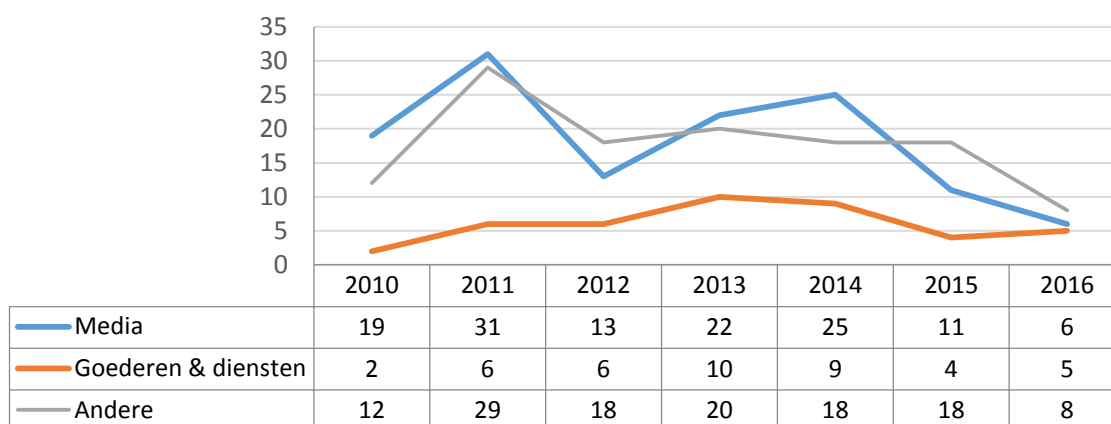
2.4.2. Roma en woonwagenbewoners

In 2016 opende Unia 18 dossiers over Roma en woonwagenbewoners. In tegenstelling tot 2015 is de verdeling per domein meer divers. Eén op drie dossiers gaat over goederen en diensten, vooral over de verschillend gehanteerde tarieven door gemeentelijke diensten. Eén op drie gaat over feiten in het domein samenleving. Tot slot gaat 22% van deze dossiers over aanzetten tot haat tegenover deze bevolkingsgroepen.

Grafiek 46: Evolutie van meldingen incidenten tegenover Roma en woonwagenbewoners per domein (sinds 2010)

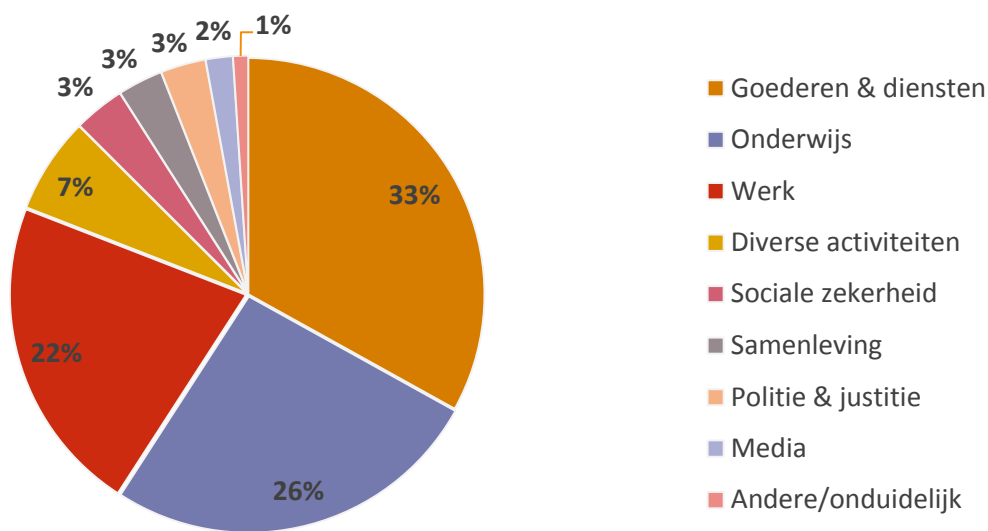
Grafiek 47: Evolutie van meldingen over Roma en woonwagenbewoners (voornaamste domeinen) sinds 2010

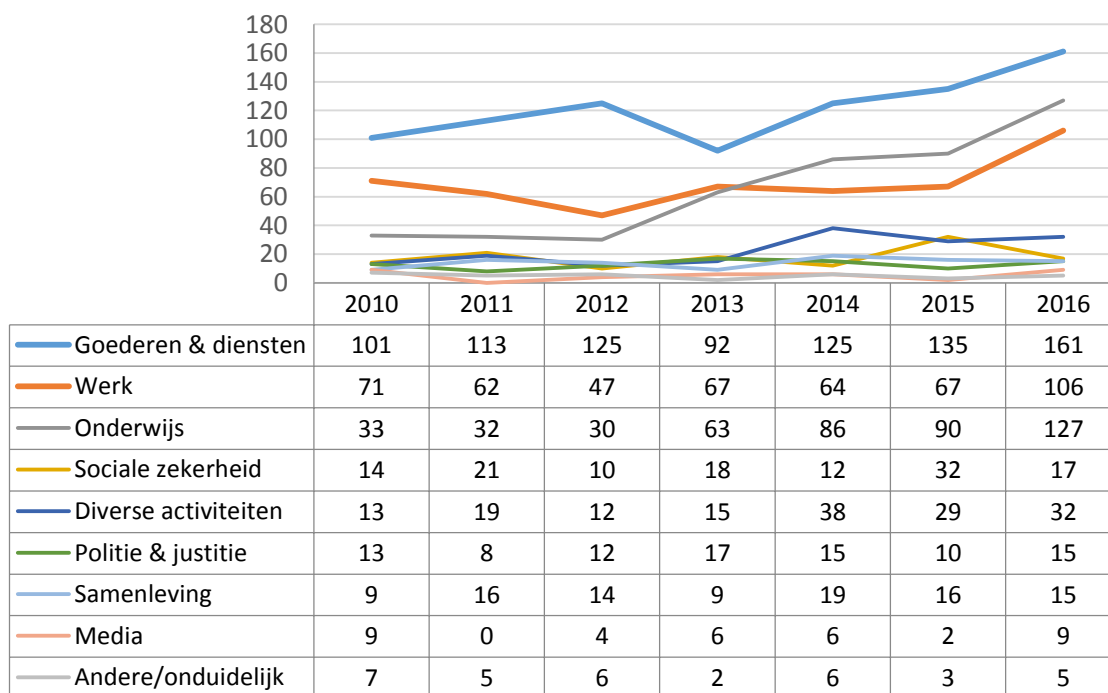
2.4.3. Handicap: 493 dossiers

Het jaar 2016 werd sterk getekend door een stijging van 27% in het aantal dossiers over handicap tegenover 2015. In het domein goederen en diensten (161 dossiers in totaal) gaat het vooral over een stijging in winkels en horeca. De belangrijkste andere domeinen zijn transport (46 dossiers) en huisvesting (26 dossiers). In het domein werk zijn het de openbare sector en het onderwijs (127 dossiers) waar de stijging het meest in het oog springt. We noteren tot slot dat Unia sinds 2010 elk jaar meer dossiers opent in het domein onderwijs.

Grafiek 48: Nieuwe dossiers 'Unia bevoegd' in 2016 – handicap per domein (n=493)

Grafiek 49: Evolutie van het aantal dossiers handicap per domein (sinds 2010)

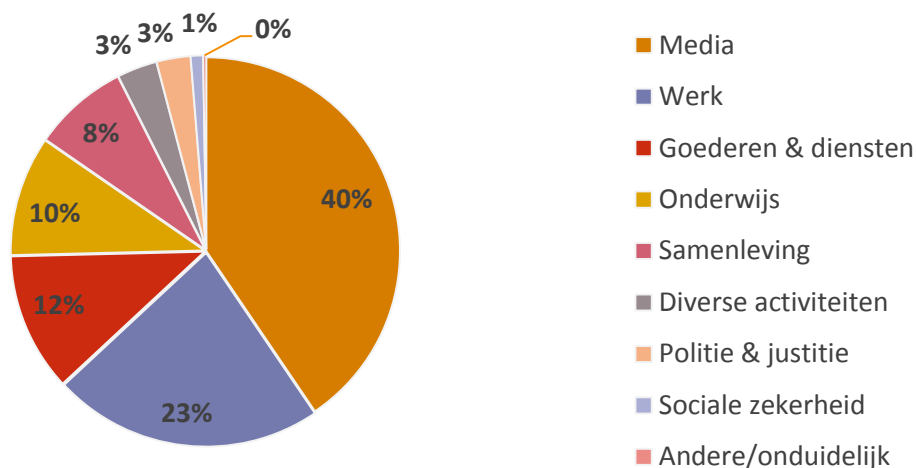
2.1.2. Geloof of levensbeschouwing: 390 dossiers

Unia opende 390 dossiers over geloof of levensbeschouwing in 2016. Dat komt neer op een stijging van 18% in vergelijking met 2015.

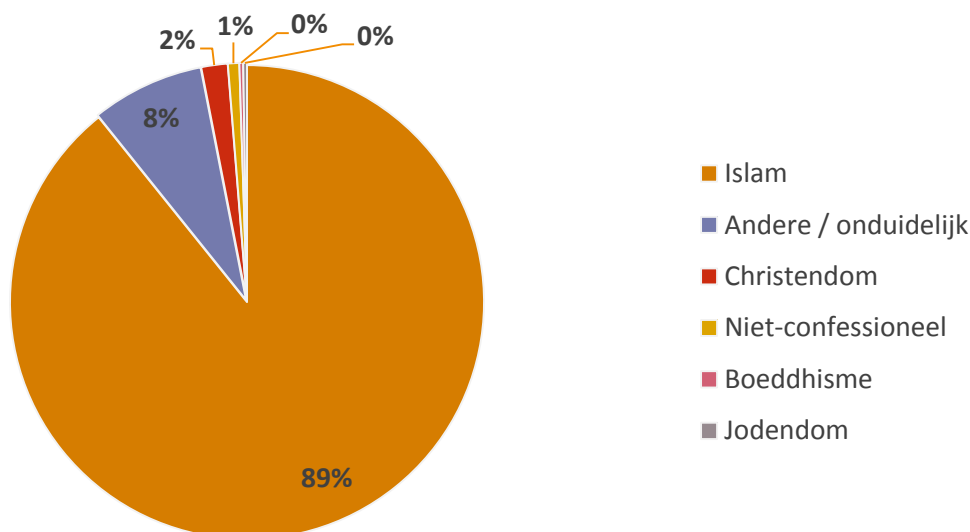
In navolging van 2015, gaat ongeveer 90% van alle dossiers voor het criterium geloof of levensbeschouwing over de islam. Daarbij gingen 40% van deze dossiers over het aanzetten tot haat in de media (kettingmails, sociale netwerken, websites, ...). 23% van de dossiers betreft het domein werk.

Meer precies zijn er sinds de aanslagen meer dossiers over de intrekking tot toegang in bewakingsorganisaties. Ook al gaat het hier om een klein aantal dossiers, het is alleszins een opvallend nieuw type dossier. Daarnaast noteren we dossiers over het (weigeren van het) dragen van de hoofddoek op het werk en pesterijen op het werk omwille van geloof. Tot slot stellen we vast dat het criterium geloof of levensbeschouwing blijft stijgen in het domein goederen en diensten en dit vooral sinds 2015.

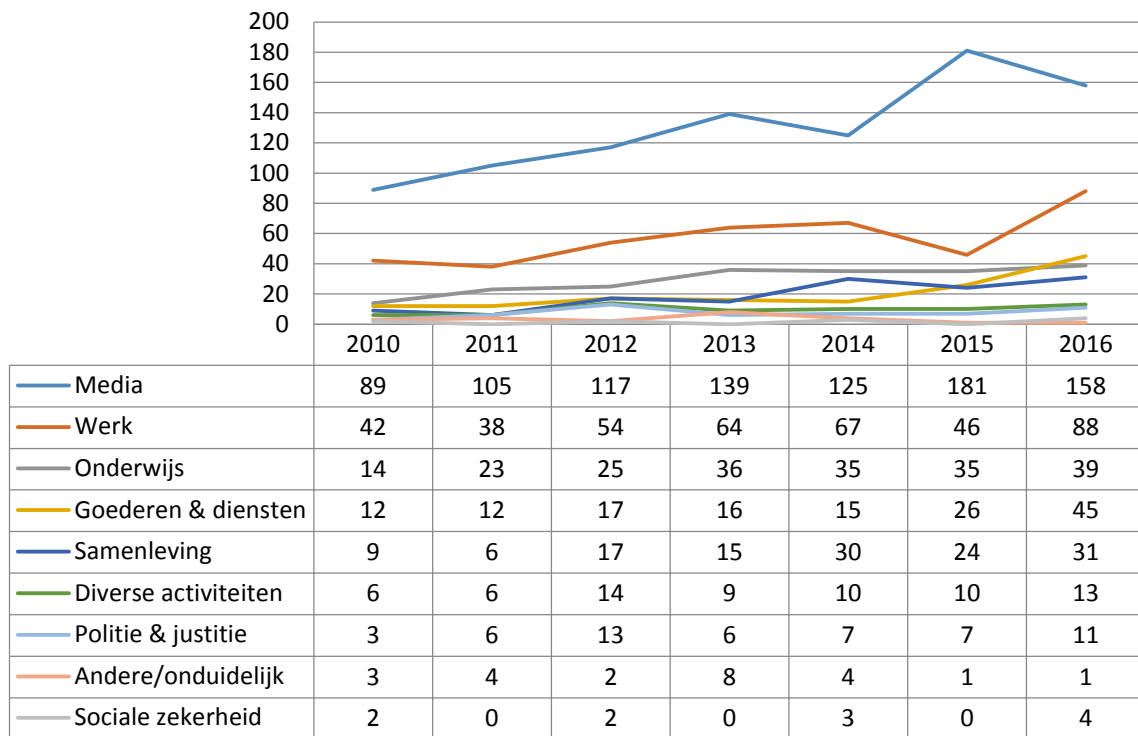
Grafiek 50a: Nieuwe dossiers 'Unia bevoegd' in 2016 – geloof of levensbeschouwing per domein (n=390)

Grafiek 50b: Nieuwe dossiers 'Unia bevoegd' in 2016 – geloof of levensbeschouwing per geloofsovertuiging (n=390)

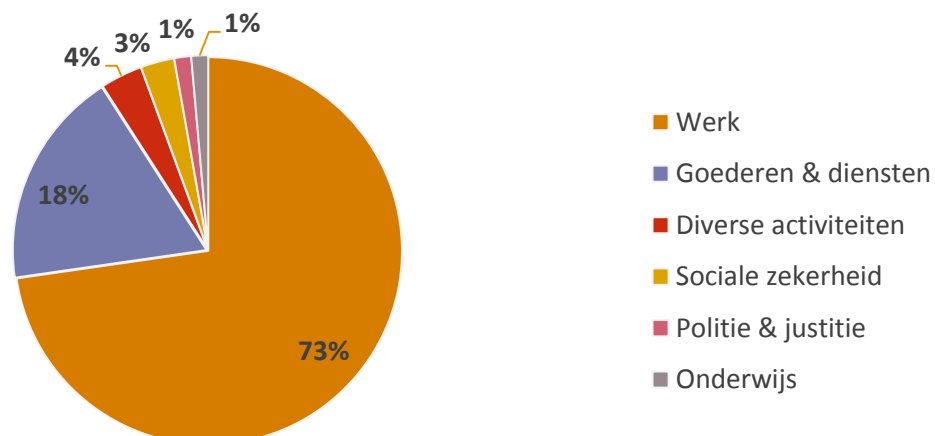
Grafiek 51: Evolutie van het aantal dossiers geloof of levensbeschouwing per domein (sinds 2010)

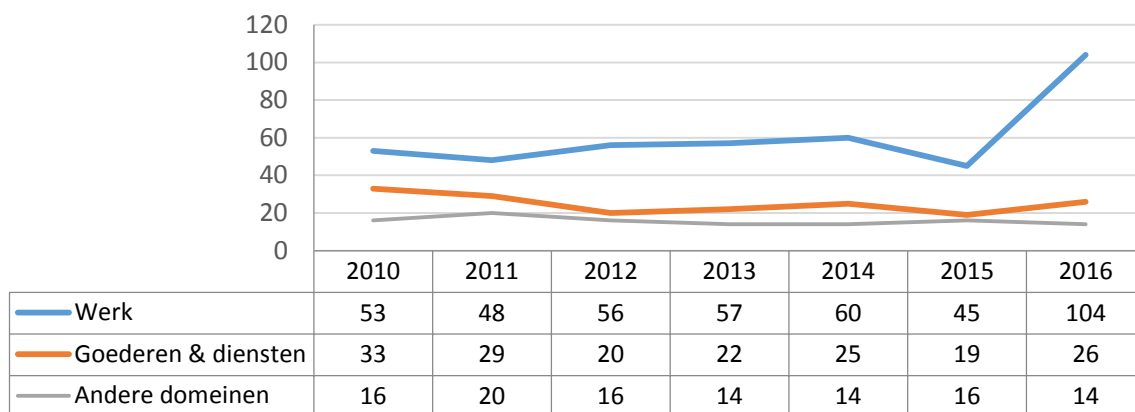
2.4.4. Leeftijd: 144 dossiers

Op één jaar tijd noteren we een enorme stijging van 78% meer dossiers voor het criterium leeftijd. Dat heeft zonder twijfel te maken met de sterk gemediatiseerde veroordeling van keukenfabrikant Dovy. Het grootste domein waarin dit criterium onderwerp was van discriminatie, is effectief het domein werk: 72% van alle leeftijdsdossiers. In dit domein gaat het in driekwart van de dossiers over de categorie werknemers van 45 tot 65 jaar. In het domein goederen en diensten gaat de helft van de dossiers over personen ouder dan 65.

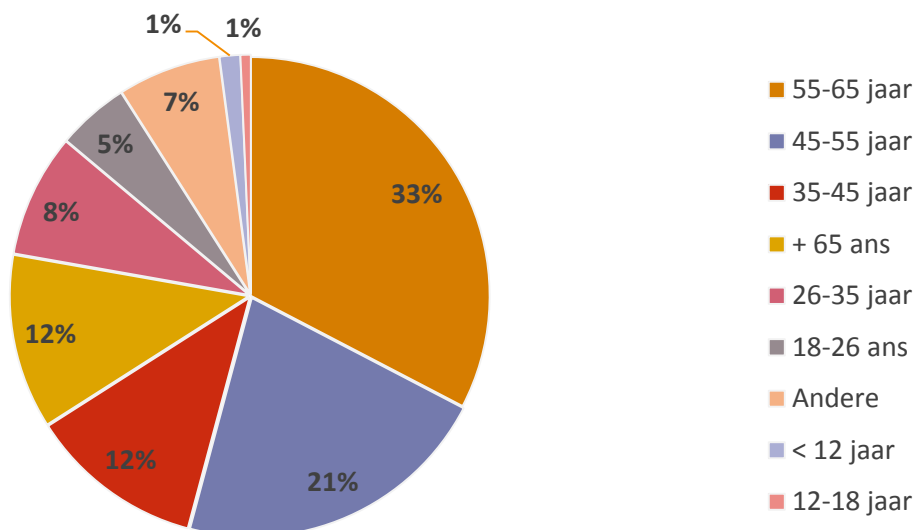
Grafiek 52: Nieuwe dossiers 'Unia bevoegd' in 2016 – leeftijd per domein (n=144)

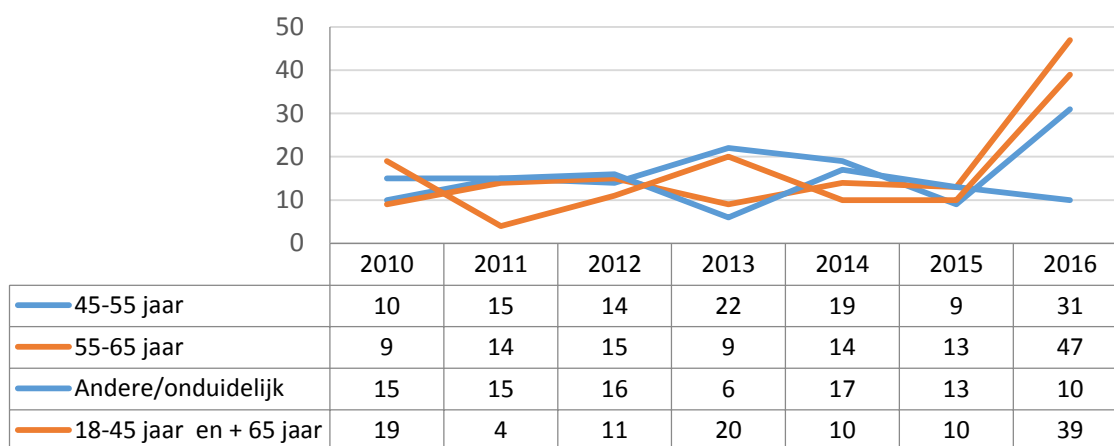
Grafiek 53: Evolutie van het aantal dossiers leeftijd per domein (sinds 2010)

Grafiek 54: Nieuwe dossiers 'Unia bevoegd' in 2016 – leeftijd in het domein werk per leeftijdscategorie (n=127)

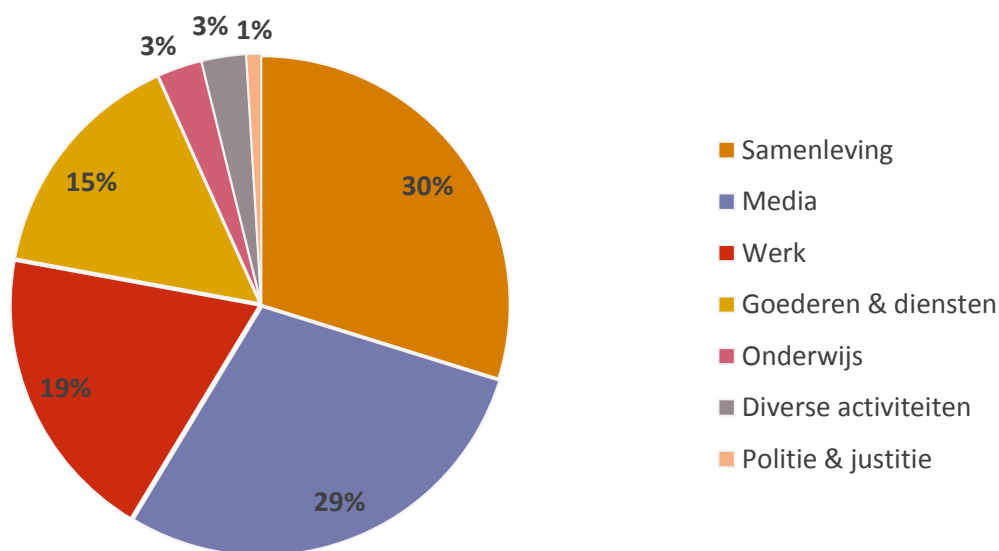
Grafiek 55: Evolutie van het aantal dossiers leeftijd in het domein werk per leeftijdscategorie (sinds 2010)

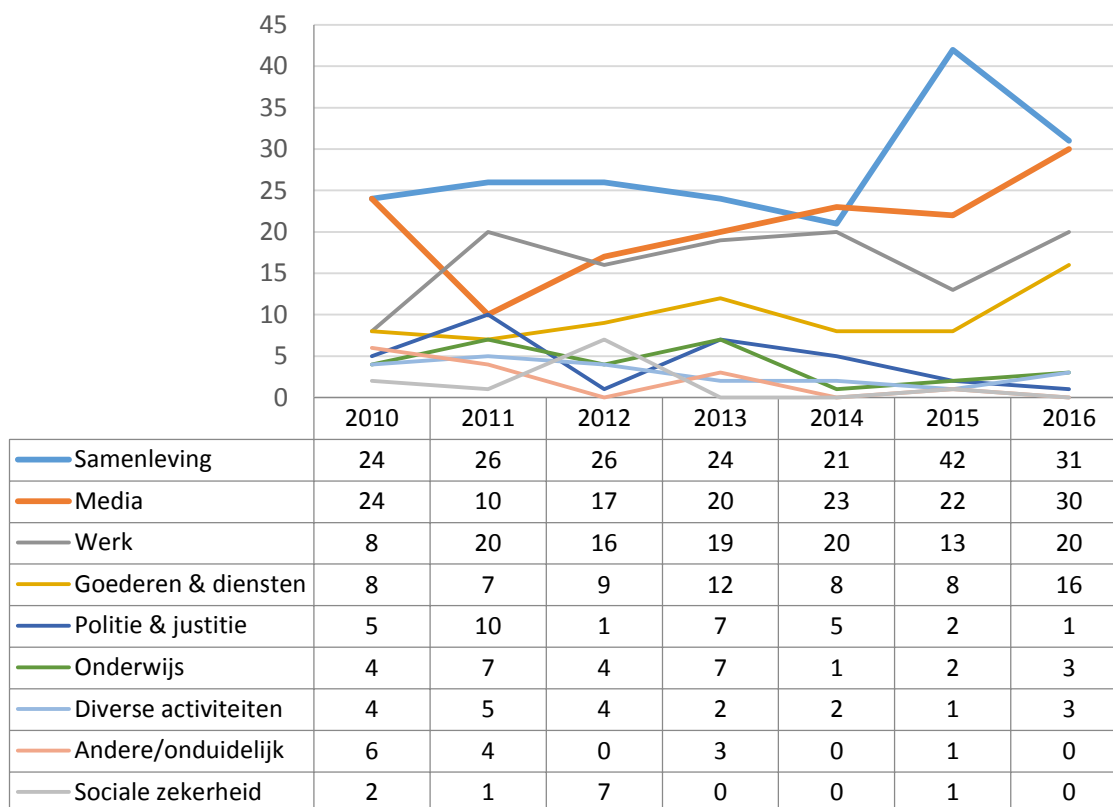
2.4.5. Seksuele oriëntatie: 104 dossiers

Het aantal dossiers voor seksuele oriëntatie steeg in 2016 met 12% ten opzichte van 2015. Opvallend daarbij is het aantal feiten in het domein samenleving (30%) waarbij het vaak om haatmisdrijven gaat in de publieke ruimte of om burenruzies (pesterijen, slagen en verwondingen, ...). Andere dossiers situeren zich in het domein media (29%) en het domein werk (19%).

Grafiek 56: Nieuwe dossiers 'Unia bevoegd' in 2016 – seksuele oriëntatie per domein (n=104)

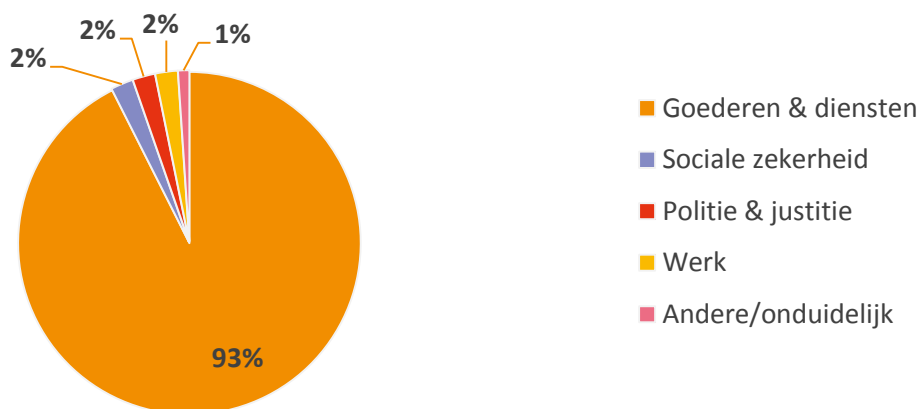
Grafiek 57: Evolutie van het aantal dossiers 'seksuele oriëntatie' per domein (sinds 2010)

2.4.6. Vermogen: 96 dossiers

Unia opende 96 dossiers in 2016 over het criterium vermogen. Het gaat hier voornamelijk om dossiers over weigeringen tot verhuur in het domein huisvesting. In de meerderheid van deze dossiers gaat het om personen die een werkloosheidsuitkering of een leefloon via het OCMW hebben, of om personen met een handicap wiens bron van inkomsten als onvoldoende wordt beschouwd door privéverhuurders of immokantoren.

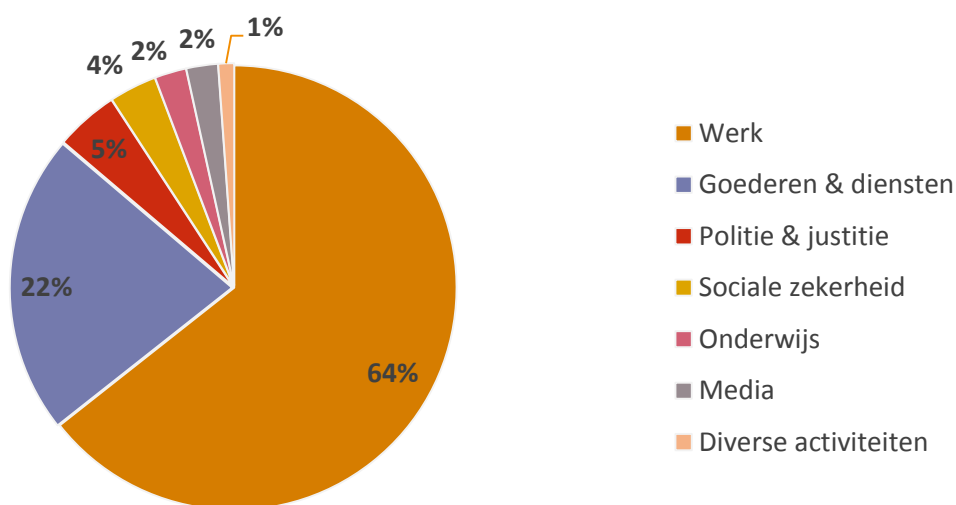
Grafiek 58: Nieuwe dossiers 'Unia bevoegd' in 2016 – vermogen per domein (n=96)

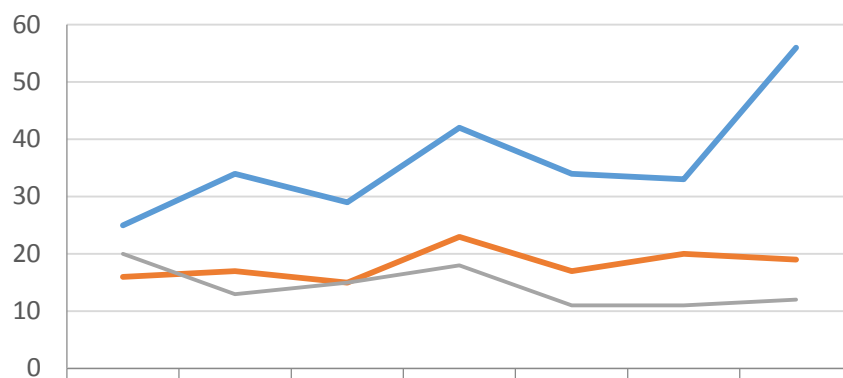
2.4.7. Gezondheidstoestand: 87 dossiers

Het aantal dossiers over gezondheidstoestand (87) steeg met 36% ten opzichte van 2015. 64% van deze dossiers zijn vertegenwoordigd in het domein werk. In de helft van de dossiers rond werk werd Unia gecontacteerd naar aanleiding van een ontslag. Het criterium gezondheidstoestand in het domein goederen en diensten gaat meestal over (weigering van) afsluiten van verzekeringen.

Grafiek 59: Nieuwe dossiers 'Unia bevoegd' in 2016 – gezondheidstoestand per domein (n=87)

Grafiek 60: Evolutie van het aantal dossiers gezondheidstoestand per domein (sinds 2010)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
— Werk	25	34	29	42	34	33	56
— Goederen & diensten	16	17	15	23	17	20	19
— Andere domeinen	20	13	15	18	11	11	12

3. Cijfers per bevoegdheidsniveau

Als interfederale overheidsinstelling is Unia bevoegd om te waken over de toepassing van de antidiscriminatiewetgeving. Die omvat zowel de federale wetten als de verschillende teksten die aangenomen werden door federale instanties om discriminatie te bestrijden in de domeinen die binnen hun bevoegdheden vallen.

In dit document stellen we verschillende cijfers voor. Hierbij gaat het enerzijds om dossiers waarbij overheidsinstanties betrokken zijn, in functie van de bevoegde instantie (bijvoorbeeld jobs bij de overheid). Anderzijds geven we ook de cijfers van dossiers waarop de teksten van federale instanties van toepassing zijn (bijvoorbeeld dossiers over onderwijs). Tot slot geven we ook de cijfers van de dossiers per regio waarbinnen de feiten plaatsvonden.

3.1 Federaal

3.1.1. Werk bij de federale overheid

Tabel 5: aantal dossiers 'werk in de federale overheid' per discriminatiecriterium in 2016 (n=38)

	Totaal
Raciale criteria	12
Handicap	11
Leeftijd	6
Geloof of levensbeschouwing	6
Seksuele geaardheid	1
Syndicaal lidmaatschap	1
Gezondheidstoestand	1
Totaal	38

3.1.2. Openbaar vervoer (NMBS)

Tabel 6: aantal dossiers 'openbaar vervoer – NMBS' per discriminatiecriterium in 2016 (n=33)

	2016
Handicap	20
Leeftijd	7
Raciale criteria	3
Gezondheidstoestand	2
Syndicale overtuiging	1
Totaal	33

3.1.3. Politie en justitie

Tabel 7: aantal dossiers 'politie en justitie' per discriminatiecriterium in 2016 (n=102)

	Politie & Justitie
Raciale criteria	64
Handicap	15
Geloof of levensbeschouwing	11
Gezondheidstoestand	4
Andere (bevoegd)	8
Totaal	102

3.1.4. Sociale bescherming

Tabel 8: aantal dossiers 'sociale bescherming' per discriminatiecriterium in 2016 (n=36)

	Sociale zekerheid
Handicap	17
Burgerlijke staat	4
Leeftijd	4
Geloof of levensbeschouwing	4
Gezondheidstoestand	3
Raciale criteria	2
Vermogen	2
Totaal	36

3.2. Waals gewest

3.2.1. Werk bij de overheid

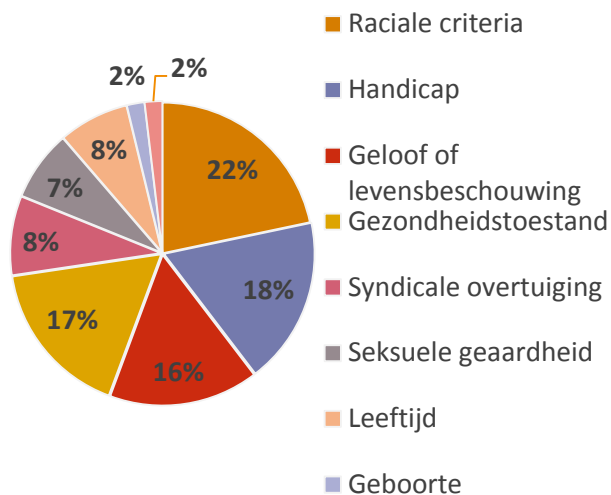
Tabel 9: aantal dossiers 'werk bij de overheid' per discriminatiecriterium in 2016 (n=5)

	Totaal
Handicap	2
Raciale criteria	1
Leeftijd	1
Gezondheidstoestand	1
Totaal	5

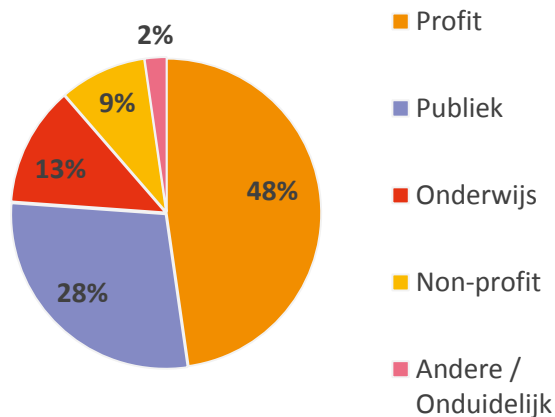
3.2.2. Werk in Wallonië

Aantal dossiers 'werk' in 2016 waarbij de feiten zich afspeelden in Wallonië (n=88)

Grafiek 61: per discriminatiecriterium

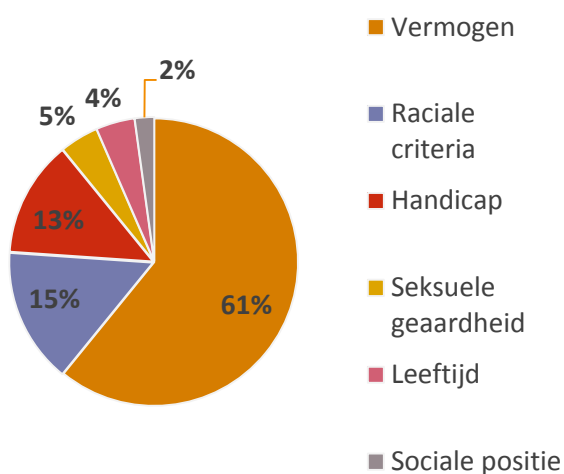
Grafiek 62: per domein

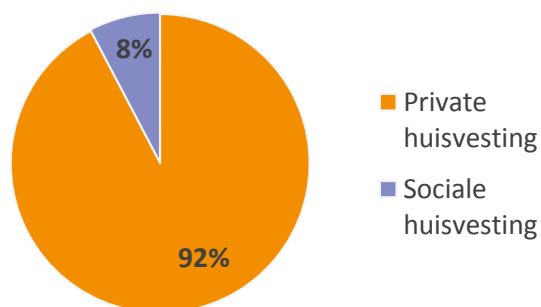
3.2.3. Huisvesting in Wallonië

Aantal dossiers 'huisvesting' in 2016 waarbij de feiten zich afspeelden in Wallonië (n=39)

Grafiek 63: per discriminatiedomein

Grafiek 64: per sector

3.2.4. Openbaar vervoer (TEC)

Tabel 10: aantal dossiers 'openbaar vervoer (TEC) per discriminatiecriterium in 2016 (n=2)

	Totaal
Handicap	2
Totaal	2

3.3 Brussels Hoofdstedelijk gewest

3.3.1. Werk bij de overheid

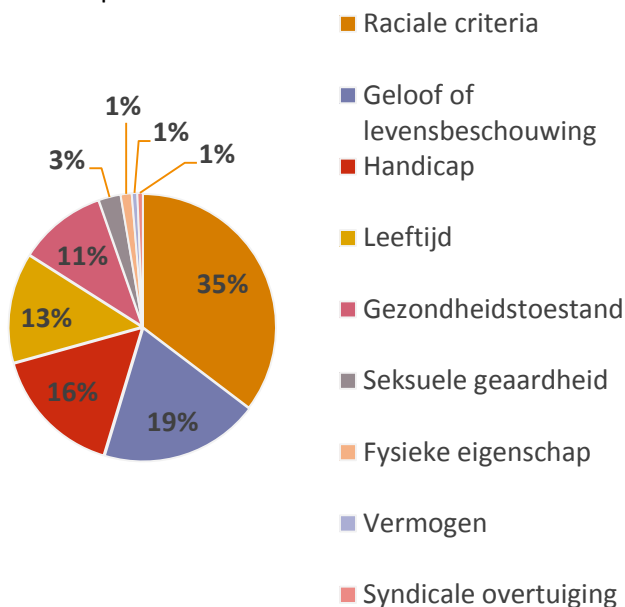
Tabel 11: aantal dossiers 'werk bij de overheid' per discriminatiecriterium in de regio Brussel in 2016 (n=11)

	Totaal
Geloof of levensbeschouwing	4
Raciale criteria	3
Fysieke eigenschap	1
Handicap	1
Leeftijd	1
Gezondheidstoestand	1
Totaal	11

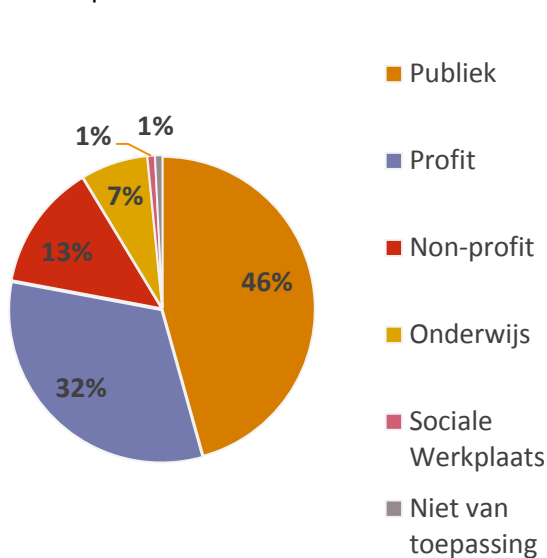
3.3.2. Werk in regio Brussel

Dossiers 'werk' waarbij de feiten zich afspeelden in de regio Brussel in 2016 (n=127)

Grafiek 65: per discriminatiecriterium

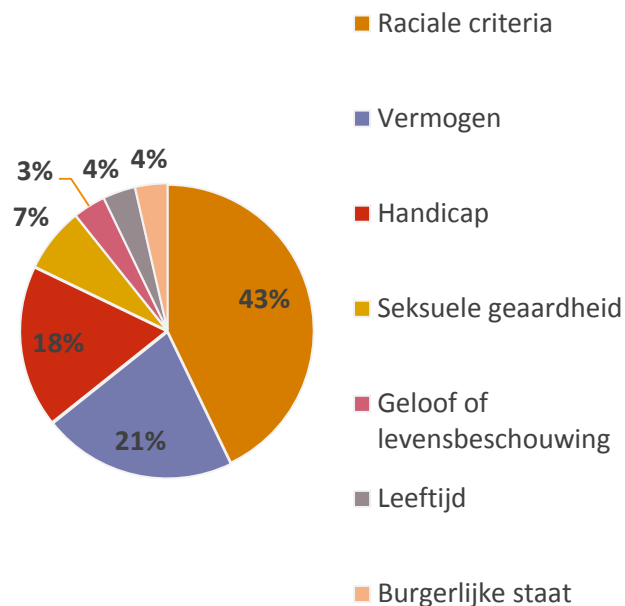
Grafiek 66: per sector

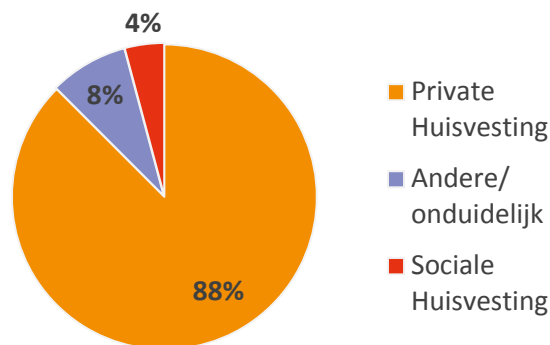
3.3.3. Huisvesting in regio Brussel

Aantal dossiers 'huisvesting' waarbij de feiten zich afspeelden in de regio Brussel (n=24)

Grafiek 67: per discriminatiecriterium

Grafiek 68: per sector

3.1.2. Openbaar vervoer (STIB/MIVB)

Tabel 12: aantal dossiers 'openbaar vervoer STIB/MIVB' in 2016 (n=5)

	Totaal
Handicap	2
Geloof of levensbeschouwing	2
Syndicale overtuiging	1
Totaal	5

3.4. Vlaams gewest/gemeenschap

3.4.1. Werk bij de overheid

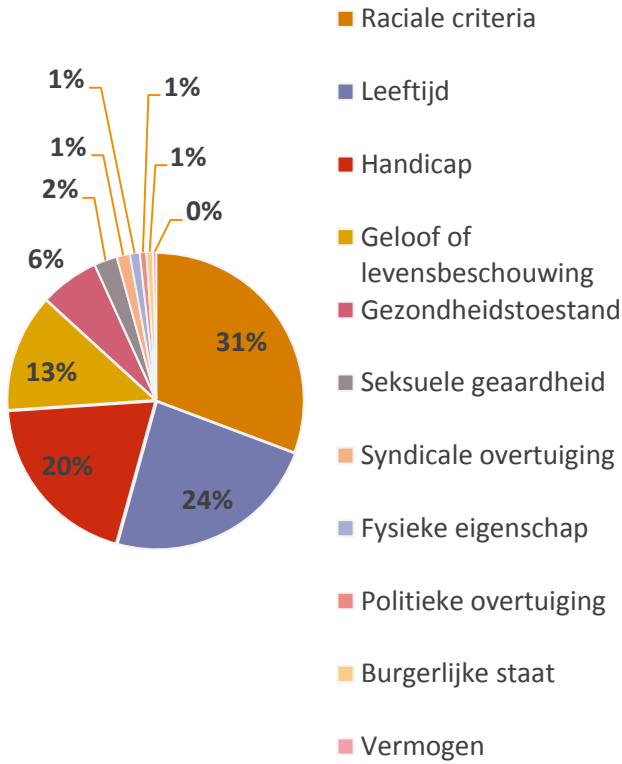
Tabel 13: aantal dossiers 'werk bij de overheid' per discriminatiecriterium in Vlaanderen in 2016 (n=12)

	Totaal
Handicap	8
Leeftijd	2
Seksuele geaardheid	1
Geloof of levensbeschouwing	1
Totaal	12

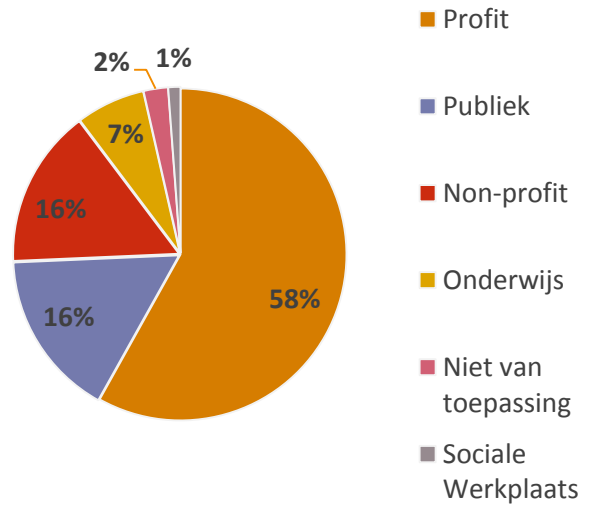
3.4.2. Werk in regio Vlaanderen

Aantal dossiers 'werk' waarbij de feiten zich afspeelden in Vlaanderen in 2016 (n=253)

Grafiek 69: per discriminatiecriterium

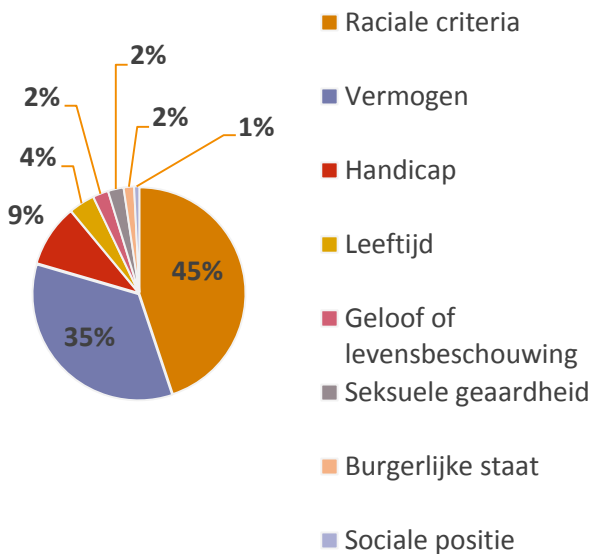
Grafiek 70: per sector

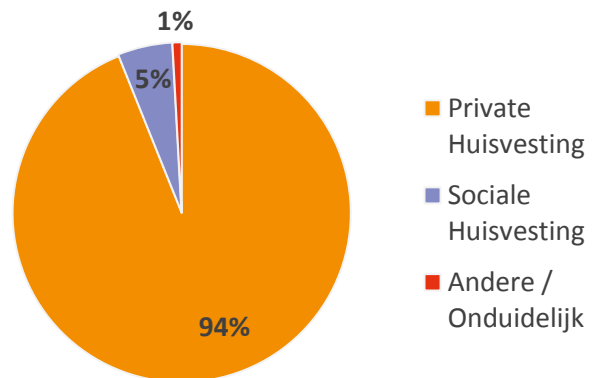
3.4.3. Huisvesting in Vlaanderen

Dossiers 'huisvesting' waarbij de feiten zich afspeelden in Vlaanderen in 2016 (n=115)

Grafiek 71: per discriminatiecriterium

Grafiek 72: per sector

3.4.4. Onderwijs in de Vlaamse gemeenschap

Tabel 14: dossiers 'onderwijs' per onderwijsniveau in Vlaanderen (n=87)

	Totaal
Middelbaar onderwijs	36
Basisonderwijs	20
Hoger onderwijs	14
Andere / niet duidelijk	14
Buitengewoon secundair onderwijs	3
Totaal	87

Tabel 15: dossiers 'onderwijs' per discriminatiecriterium in Vlaanderen in 2016 (n=91)

	Totaal
Handicap	54
Raciale criteria	20
Geloof of levensbeschouwing	9
Seksuele geaardheid	2
Sociale positie	2
Burgerlijke staat	2
Leeftijd	1
Gezondheidstoestand	1
Totaal	91

3.4.5. Openbaar vervoer (De Lijn)

Tabel 16: aantal dossiers 'openbaar vervoer De Lijn' in 2016 (n=20)

	Totaal
Handicap	8
Raciale criteria	7
Leeftijd	2
Seksuele geaardheid	2
Geloof of levensbeschouwing	1
Totaal	20

3.5. Franse gemeenschap

3.5.1. Onderwijs in de Federatie Wallonië-Brussel

Tabel 17: dossiers 'onderwijs' per onderwijsniveau in de Federatie Wallonië-Brussel in 2016 (n=126)

	Totaal
Basisonderwijs	42
Secundair onderwijs	38
Hoger onderwijs	32
Andere/ onduidelijk	9
Bijzonder secundair onderwijs	5
Totaal	126

Tabel 18: dossiers 'onderwijs' per discriminatiecriterium in de Federatie Wallonië-Brussel in 2016 (n=131)

	Totaal
Handicap	73
Geloof of levensbeschouwing	30
Raciale criteria	20
Fysieke eigenschap	2
Geboorte	1
Seksuele geaardheid	1
Sociale positie	1
Gezondheidstoestand	1
Leeftijd	1
Vermogen	1
Totaal	131

3.5.2. Werk bij de overheid

Tabel 19: dossiers 'werk bij de overheid' per discriminatiecriterium in de Federatie Wallonië-Brussel in 2016 (n=10)

	Totaal
Geloof of levensbeschouwing	3
Handicap	2
Gezondheidstoestand	2
Leeftijd	1
Raciale criteria	1
Seksuele geaardheid	1
Totaal	10

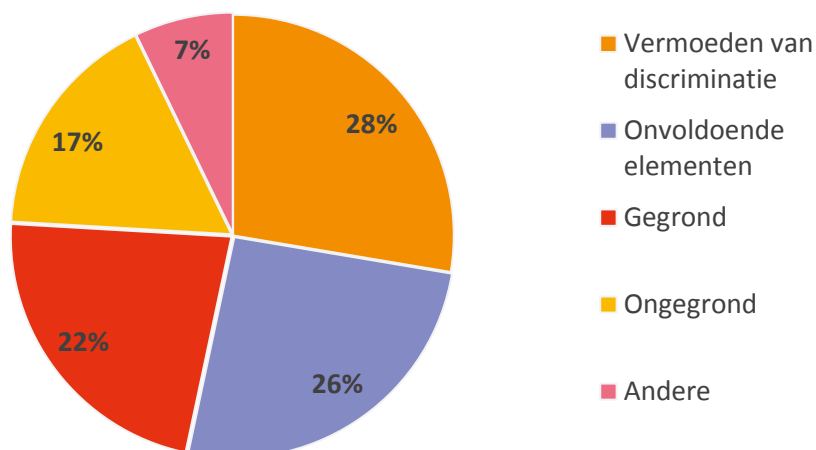
3.6. Duitse gemeenschap

3.6.1. Onderwijs in de Duitstalige Gemeenschap

In 2015 werd er één dossier opgesteld voor de Duitstalige Gemeenschap. Het ging over feiten die aansloten bij de bevoegdheden van de Duitstalige Gemeenschap en die gelinkt waren aan het criterium handicap in het onderwijs.

4. Afgesloten dossiers – evaluatie en resultaat

Grafiek 73: dossiers ‘Unia competent’ afgesloten in 2016

In 2016 sloot Unia 1.794 dossiers af. Dat zijn 26% meer afgesloten dossiers dan in vergelijking met 2015.

Van de gegronde dossiers heeft 31% betrekking op het domein goederen en diensten, 23% op media, 19% op werk, 11% op maatschappelijke feiten, 9% op onderwijs, 5% op diverse activiteiten en 2% op politie en justitie. 65% van de afgesloten dossiers werden geopend in 2016, 28% in 2015 en 7% vóór 2015. In het grootste deel van de afgesloten dossiers gaat het om het aanzetten tot haat in het domein media (18%). Daarna gaat het om directe discriminatie in het domein van goederen en diensten (17%) en werk (11%).

Voor de dossiers waarin het vermoeden van discriminatie werd vastgesteld, vindt een belangrijk deel plaats in het domein werk (27%), goederen en diensten (26%) en de media (24%). In dit type dossiers vinden we vooral problemen van directe discriminatie (37%), aanzetten tot haat, discriminatie en geweld (25%), indirecte discriminatie (12%) en de weigering tot redelijke aanpassingen (14%).

Voor een groot deel van de dossiers (26%) kan geen discriminatie vastgesteld worden, door een gebrek aan elementen. 31% van deze dossiers hebben betrekking op het domein werk, 28% op goederen en diensten en 12% op de media.

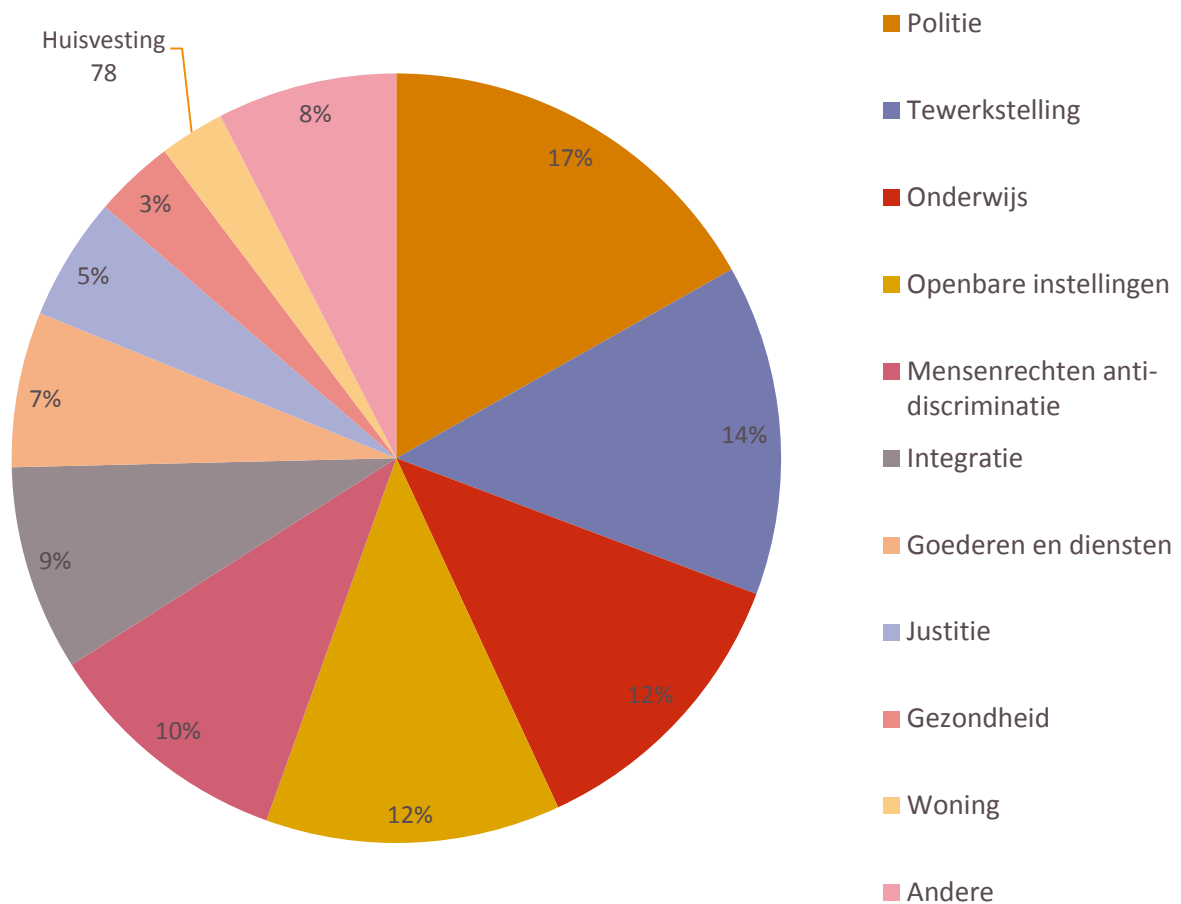
Voor de niet-gegronde dossiers die afgesloten werden in 2016, had 40% betrekking op de media, 18% op goederen en diensten en 11% op werk.

5. Begeleiding en vorming

Unia heeft in 2016 geïnvesteerd in een prominente aanwezigheid op het terrein. De cijfers tonen een significante stijging in alle vormen van interventie: informatie en sensibilisatie, maar ook training en begeleiding. Het publiek dat Unia hiermee bereikt, is in 2016 aanzienlijk gestegen.

INFO EN SENSIBILISATIE (< 4u)	
2015	2016
444 uren	912 uren
5.974 deelnemers	9.433 deelnemers
TRAINING EN BEGELEIDING (> 4u)	
2015	2016
1.661 uren	1.945 uren
2.700 deelnemers	3.922 deelnemers
TOTAAL	
2015	2016
2.105 uren	2.857 uren
8.674 deelnemers	13.355 deelnemers

Grafiek 74: Tijdsbesteding in 2016 per sector in uren (n=2.857)

Voor de **informatie- en sensibiliseringsacties** telde Unia een verdubbeling van de geïnvesteerde tijd (van 444 uur naar 912 uur) en een toename van 55% in het aantal deelnemers. De interfederalisering (die in 2014 is ingezet en die voornamelijk merkbaar werd door meer lokale aanwezigheid) en de communicatiestrategie voor meer naambekendheid van Unia werpen in 2016 duidelijk hun vruchten af. Organisaties, overheidsinstellingen en bedrijven vinden steeds beter en makkelijker hun weg naar Unia. Daarnaast heeft Unia in 2016 zelf ook proactief ingezet op acties van preventieve aard, met een groter bereik als gevolg.

Naast de centrale diensten in Brussel geven ook de lokale contactpunten van Unia steeds meer invulling aan de aanwezigheid op het terrein. Dit laat Unia toe om stakeholders zoals lokale besturen steeds beter te bereiken. De interfederalisering toont verder ook aan dat ze een gunstig effect heeft op de samenwerking met de Vlaamse, Waalse en Brusselse Overheid. Het aantal acties van informatieve en sensibiliserende aard zit duidelijk in de lift.

Een stijgende trend zet zich ook door voor meer doorgedreven acties rond **training en begeleiding**. Met een stijging van 20% in tijdsinvestering (en 50% meer bereikte deelnemers) is ook in 2016 intensief gewerkt aan

structurele verandering binnen bedrijven, overheidsinstellingen en organisaties. Een aantal bestaande samenwerkingsverbanden werden in 2016 bestendig en een reeks nieuwe werden verder uitgebouwd.

Naast de talrijke trainingen en begeleidingen bij politie (481 uren) is Unia in 2016 opnieuw erg actief geweest rond **arbeid en tewerkstelling** (397 uren). In die sector spitsen de trainingen zich toe op twee assen:

- **De tewerkstelling van doelgroepen die potentieel door werkgevers gediscrimineerd worden.** Hierbij richt Unia zich in het bijzonder op diensten voor arbeidsbemiddeling. Eén van de aangeboden trainingen heeft tot doel om arbeidsbemiddelaars te leren omgaan met discriminerende vragen van werkgevers. Deze training geeft meer duiding en inzicht bij het wettelijk kader en biedt de mogelijkheid om tools en technieken te oefenen. Op die manier kunnen eventuele stereotypen van werkgevers worden overstegen en komt de focus op de objectieve aspecten van de aanwerving te liggen.
- **Behoud van tewerkstelling.** Hierbij zijn vooral de hiërarchisch verantwoordelijken de doelgroep van de trainingen. Unia voorziet hen van de nodige tools om een werkkader zonder discriminatie en pestgedrag te waarborgen. Maar evengoed stelt Unia hen in staat om diversiteit als aandachtspunt op te nemen in hun beleid en doeltreffend om te gaan met diversiteitsvragen van het personeel.

Voor bijkomende informatie over het werk van Unia in 2016 kan je het jaarverslag 2016 downloaden op www.unia.be, in de rubriek 'Publicaties' (vanaf september 2017).